

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Valtioiden rajat ylittäviä viranomaispalveluja ja viranomaisten tietojenvaihtoa koskeva selvitys

Valtiovarainministeriön julkaisu – 8/2016

Hallintopoliitikka

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Valtioiden rajat ylittäviä viranomaispalveluja ja viranomaisten tietojenvaihtoa koskeva selvitys

Valtiovarainministeriön julkaisu – 8/2016

4041 0017
Painotuote

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

PL 28 (Snellmaninkatu 1 A) 00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin 0295 16001 (vaihde)

Internet: www.vm.fi

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö / Tietotuki- ja julkaisuyksikkö / Anja Järvinen

Helsinki 2016

Kuvailulehti

Julkaisija ja julkaisu-aika	Valtiovarainministeriö, tammikuu 2016	
Tekijät	Maria Sangder ja Arto Smolander, Talent Vectia Oy sekä Juhani Korhonen ja Olli-Pekka Rissanen, valtiovarainministeriö	
Julkaisun nimi	Valtioiden rajat ylittäviä viranomaispalveluja ja viranomaisten tietojenvaihtoa koskeva selvitys	
Asiasanat	rajat ylittävät palvelut, tiedonvaihto, tietohallinto, Viro, EU	
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtiovarainministeriön julkaisu 8/2016	
Julkaisun myynti/jakaja	Julkaisu on saatavissa pdf-tiedostona osoitteesta www.vm.fi/julkaisut .	
ISBN 978-952-251-756-2 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	Sivuja 66	Kieli Suomi

Tiivistelmä

Selvityksessä on muodostettu kokonaiskuva Suomesta ja muiden maiden rajat ylittävän viranomaisten tiedonvaihdon ja sähköisten palvelujen nykytilanteesta ja kehittämistarpeista. Selvityksen taustalla oli OECD helmikuussa 2015 julkaisema Suomen ja Viron hallintopolitiikkaa koskeva maa-arviointi, joka muiden suositusten ohella sisältää neljä suositusta rajat ylittävän yhteistyön lisäämisestä yhteisen sähköisten palvelujen kehittämiseksi erityisesti verotuksen, terveydenhuollon, sosiaaliturvan ja yritystoiminnan edistämisen alueilla. Vaikka OECD:n suositukset koskivat erityisesti Suomen ja Viron välistä tiedonvaihtopalveluja, selvityksessä kartoitettiin samalla myös vastaavia palveluja Suomen ja muiden ympäröivien maiden kanssa.

Selvitys toteutettiin kyselynä. Vastauksia saatiin 19:ta julkisen hallinnon organisaatiosta kattaen 65:n palvelua. Rajat ylittävät tiedonvaihdot ja palvelut jaettiin neljään eri kategoriaan: Ylikansallisten rekisterien ylläpitoon ja tilastointiin liittyvä tiedonvaihto; ylikansallista asiainhoitoa helpottavat palvelut; liikkuvuutta tukevat tiedonvaihtoratkaisut EU tai ylikansallisella tasolla sekä henkilöiden ja yritysten liikkuvuutta edistävät kahdenväliset tai pohjoismaiset tiedonvaihtopalvelut. Ensimmäinen on lukumääräisesti suurin, mutta viimeksi mainittu on Suomen kannalta merkittävin.

Selvityksen perusteella rajat ylittävää tiedonvaihtoa on selvästi oletettua enemmän. Suurin osa tiedonvaihdosta painottuu ylikansallisiin rekistereihin, joiden hyödyntäminen Suomessa on vähäistä. Manuaalisen työn suuri osuus on myös tullut yllätyksenä. Palveluiden kehittämiseen löytyy viranomaisten keskuudesta mielenkiintoa ja palveluiden kehittämisessä on suurta potentiaalia.

Rajat ylittävän sähköisen tiedonvaihdon kehittämistyötä suositellaan tehtäväksi kolmen eri toimintaympäristöjen sisällä, jotka muodostuvat EU & ETA maista, Pohjoismaista ja Virosta. EU:n tasoiset ja ylikansalliset hankkeet vaativat paljon resursseja. Niissä on kuitenkin suositeltavaa olla mukana, jotta voidaan varmistaa riittävät vaikutusmahdollisuudet lopputulokseen. Erityisen suositeltavaa on keskittää kansallisia resursseja lähinaapureiden kanssa kehitettäviin palveluihin, joissa kehitystyö johtaa käytännössä nopeammin tuloksiin, ja ne vastaavat täsmällisemmin Suomen viranomaisten ja kansalaisten sekä yritysten tarpeisiin.

Presentationsblad

Utgivare och datum	Finansministeriet, januari 2016	
Författare	Maria Sangder och Arto Smolander, Talent Vectia Oy samt Juhani Korhonen och Olli-Pekka Rissanen, finansministeriet	
Publikationens titel	Utredning över gränsöverskridande myndighetstjänster och utbyte av myndighetsinformation	
Nyckelord	gränsöverskridande tjänster, utbyte av information, informationsförvaltning, Estland, EU	
Publikationsserie och nummer	Finansministeriet publikationer 8/2016	
Beställningar/distribution	Publikationen finns på finska i PDF-format på www.vm.fi/julkaisut .	
ISBN 978-952-251-756-2 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	Sidor 66	Språk Finska
Sammandrag <p>Utredningen ger en övergripande bild över nuläget med och utvecklingsbehoven inom det gränsöverskridande utbytet av myndighetsinformation och de digitala tjänsterna. Bakgrunden till utredningen är OECD:s landrapport från februari 2015 om förvaltningspolicyn i Finland och i Estland, vilken förutom andra rekommendationer innehöll fyra rekommendationer om ökningen av gränsöverskridande samarbete i syfte att utveckla gemensamma digitala tjänster framför allt inom områdena för beskattning, hälsovård, socialskydd och främjandet av företagsverksamhet. Även om rekommendationerna i första hand gällde utbytet av information mellan Finland och Estland kartlade man också motsvarande tjänster mellan Finland och andra kringliggande länder.</p> <p>Utredningen genomfördes som en enkät. Man fick svar från 19 offentliga organisationer som täcker sammanlagt 65 tjänster. Det gränsöverskridande utbytet av information och de gränsöverskridande tjänsterna indelades i fyra olika kategorier: Informationsutbyte i anslutning till underhållet av och statistikföringen vid transnationella register, tjänster som underlättar transnationell ärendehantering, informationsutbyteslösningar på EU-nivå eller transnationell nivå som stödjer rörlighet samt bilaterala eller nordiska informationsutbytestjänster som främjar personers och företags rörlighet. Det förstnämnda är det största till antalet, men det sistnämnda är det viktigaste ur finländskt perspektiv.</p> <p>Gränsöverskridande informationsutbyte visade sig vara vanligare än man antagit. Största delen av informationsutbytet koncentreras till internationella register som utnyttjas i mindre mån i Finland. Det manuella arbetets stora andel har också varit överraskande. Myndigheterna är intresserade av serviceutveckling och potentialen för utveckling av tjänsterna är stor.</p> <p>Det rekommenderas att utvecklandet av gränsöverskridande elektroniskt utbyte av information skulle utföras inom tre olika verksamhetsmiljöer som består av EU & EES-länderna, Norden och Estland. Internationella projekt som genomförs på EU-nivå kräver stora resurser. Det är trots allt rekommendabelt att medverka i dem för att kunna påverka slutresultaten i tillräcklig mån. Det är särskilt tillrådligt att koncentrera nationella resurser till tjänster som utvecklas tillsammans med de närmaste grannarna, eftersom utvecklingsarbetet i sådana fall ger snabbare resultat som även svarar mot finländska myndigheters och medborgares behov med större precision.</p>		

Description page

Publisher and date	Ministry of Finance, January 2016	
Author(s)	Maria Sangder and Arto Smolander, Talent Vectia Oy; Juhani Korhonen and Olli-Pekka Rissanen, Ministry of Finance	
Title of publication	Exploratory Study on Cross-Border Information Exchange between Governments and Digital Services across Borders	
Keywords	services across borders, information exchange, information management, Estonia, EU	
Publication series and number	Ministry of Finance publications 8/2016	
Distribution and sale	The publication can be accessed in pdf-format in Finnish at www.vm.fi/julkaisut .	
ISBN 978-952-251-756-2 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	No. of pages 66	Language Finnish

Abstract

The exploratory study forms an overall picture of the extent of current cross-border information exchange and digital services across borders for Finland and other countries, and needs for future development. The study is based on the OECD Public Governance review: Estonia and Finland, Fostering Strategic Capacity across Governments and Digital Services across Borders, published in February 2015. In addition to other recommendations, the review includes four recommendations on enhancing cross-border cooperation in order to develop interoperable digital public services in four policy areas in particular: taxation, healthcare, social affairs and private sector development. Although the OECD recommendations related to cross-border information exchange services between Finland and Estonia in particular, the study also charted corresponding services between Finland and other neighbouring countries.

The study was conducted as a survey. The responses received from 19 public sector institutions covered 65 services. Cross-border information exchange and services were grouped into four sub-areas: Services that compile information on multinational statistics and into multinational registries, multinational cross-border services for authentication, multinational or cross-European information exchange services and bilateral or Nordic cross-border information exchange services that promote the free movement of both persons and businesses. The vast majority of the services described fell into the first category, but the last-mentioned is the most important for Finland.

The study indicates that more cross-border information exchange occurs than expected. The majority of information exchange concerns multinational registries, the utilisation of which is low in Finland. The large amounts of manual work being done came as a surprise. The agencies surveyed have expressed an interest in developing their services further and the potential for development is high.

It is recommended that development efforts to advance cross-border digital information exchange be carried out within three operating environments: the EU and EEA Member States, the Nordic countries and Estonia. EU-wide and multinational programmes are resource-intensive, but participation is recommended in order to ensure adequate opportunities to influence the end results. It is highly recommended that national resources be focussed on services developed with neighbouring countries, as such development efforts yield results faster in practical terms and better meet the needs of Finnish authorities, citizens and businesses.

Executive Summary in English

Exploratory Study on Cross-Border Information Exchange between Governments and Digital Services across Borders

Upon the invitation from the Estonian and Finnish governments the OECD conducted a joint Public Governance review on Fostering Strategic Capacity across Governments and Digital Services across Borders that was published in February 2015. The review outlined several recommendations, four of which, focused on development of digital government and cross-border cooperation between the two countries. Further discussions among Finnish public sector institutions concluded that further cooperation would be favourable, especially when developed around specific needs to achieve appraised benefits. It was also concluded that at the time of discussion there was no general view available on the current digital services across borders or their utilisation rates. In order to better understand the starting point for development, the extent of current cross-border information exchange and the needs for future development a study was commissioned.

This study was conducted as a survey of Finnish public sector institutions with selected in-depth interviews. The survey was sent out to 21 public sector institutions and 5 in-depth interviews were conducted. As a result 65 current cross-border information services were described, as were the specific development requests for these services and digital cross-border exchange in general.

The described services have been grouped into four sub-areas; services that compile information of multinational statistics and into multinational registries, multinational cross-border services for authentication, multinational or cross-European information exchange services and bilateral or Nordic cross-border information exchange services.

The vast majority of the services described fall into the first category and compile information of multinational statistics and into multinational registries. However the more advanced services are bilateral or Nordic. Especially the Nordic services and the cooperation in their development have a long history, no doubt due to the large migration between the countries in the past. Although many of the services promote free movement within the EU, the majority of the services are clearly still used in order to avoid fraud and error in the current climate. In order to truly promote the values and goals linked to free movement, it is recommended that cross-border information exchange services shall in the future be developed from the citizen's point of view.

The study also identified several multinational development programmes, such as EESSI, linked to delivering the European digital single market that affect Finland. In addition, many of the development requests underlined the possible benefits of further automating processes

for information gathering and validation as well as security in sending the information across borders. From a population registry perspective the most important development needs are centred around developing the accuracy of cross-border sharing of information on citizens addresses and information in the case of death abroad. The most significant areas of development between Finland and Estonia were identified to be developing a service similar to the 'Nordic Moving' service to automatically exchange information on immigration between the countries as well as building viewing rights into the Estonian X-Road services for select Finnish government agencies.

It is recommended that Finland participate in the multinational development of EU-wide development programmes, but also to independently of these pursue development of deeper cooperation for cross-border information exchange with its neighbouring countries. In addition to development areas identified to promote cross-border information exchange the study also revealed a need for information sharing between Finnish authorities on the information obtained through cross-border services.

In general the study uncovered that Finnish institutions currently part take in more cross-border information exchange than was expected. On the other hand, an overwhelming amount of this sharing is the result of or results in large amounts of manual work. The potential for development is large and the agencies surveyed have expressed interest in developing the services further.

Sisältö

Executive Summary in English	9
1 Tausta	13
2 Toteutustapa	15
3 Kyselyn kiteytetyt tulokset	17
3.1 Kuvatut palvelut	17
3.2 Kehityshankkeita ja ehdotuksia	23
4 Johtopäätökset ja suositukset	25
4.1 Mahdolliset kehittämisen toimintaympäristöt	25
4.2 Yhteistyö kotimaassa	27
4.3 Kehitettävien palveluiden hyödyt	27
4.4 Palveluiden kehittämisen mallit	28
4.5 Suositukset Suomen ja Viron välisiin palveluihin	28
5 Yhteenveto ja havainnot	30
Liitteet	31
Liite 1: Kyselyn rakenne	31
Liite 2: Kyselyn vastauksien yhteenveto	33

1 Tausta

OECD laati sekä Suomen että Viron hallintopoliittikkaa koskevan maa-arvioinnin, joka julkaistiin helmikuussa 2015¹. Yhteinen maa-arviointi sisälsi kaksi pääteema:

1. valtionhallinnon kokonaisuuden ohjaus (*whole-of-government*) sekä
2. sähköinen hallinnon kehittäminen ja sähköiset rajat ylittävät -palvelujen kehittäminen (*digital government and cross-border services*).

OECD antoi raportissaan kaikkiaan 14 suositusta hallinnon kokonaisuuden ohjauksesta ja 21 suositusta sähköisen hallinnon kehittämisestä. Näistä neljä suositusta koski Suomen ja Viron rajan ylittävän yhteistyön lisäämistä yhteisen sähköisten tiedonvaihdon ja palvelujen kehittämiseksi erityisesti verotuksen, terveydenhuollon, sosiaaliturvan ja yritystoiminnan edistämisen alueilla (*katso suositukset linkistä*¹).

Maa-arvioinnin strategisena tavoitteena oli tukea maita poliittisen päätöksenteon ja politiikan toimeenpanon rakenteiden ja prosessien kehittämisessä. Yhteiskunnan resurssien kohdentaminen mahdollisimman vaikuttavasti edellyttää OECD:n näkökulmasta nykyistä parempaa kykyä ratkaista hallinnonrajat ylittäviä ongelmia, ja jopa valtakunnan rajoja ylittäviä ongelmia. Jotta politiikalla saavutetaan haluttuja muutoksia yhteiskunnassa, on toimittava olemassa olevien rajojen yli.

Valtiovarainministeriö järjesti helmikuussa 2015 keskustelutilaisuuden niille suomalaisille viranomaisille, joilla on merkittävää rajat ylittävää yhteistyötä naapurimaiden kanssa. Viranomaiset pitivät yhteistyön lisäämistä kannatettavana, joskin sen tulisi perustua selvään tarpeeseen ja hyötyarviointiin. Tapaamisessa myös todettiin, ettei millään viranomaisella ole kokonaiskuvaa siitä, mitä rajat ylittäviä palveluja tai tiedonvaihtoa on käytössä, vielä vähemmän niiden todellisista käyttömääristä tai volyymeista. Rajat ylittäviä palveluja tai sähköistä tietojen vaihtoa ei ole tähän mennessä selvitetty. Tilaisuudessa sovittiin, että valtiovarainministeriö toteuttaa asiaa koskevan selvityksen. Selvityksen eräänä lähtökohtana on EU:n piirissä jo pitkään käytössä olleet rajat ylittävät sähköiset palvelut ja vakiintuneet tiedonvaihdot sekä suunnitelmat nykyisten ja uusien rajat ylittävien palvelujen kehittämisestä.

1 OECD Public Governance Reviews: Estonia and Finland. Fostering Strategic Capacity Across Governments and Digital Services Across Borders. OECD 2015. Raportti ja sen englanninkielinen tiivistelmä ovat valtiovarainministeriön sivulla <http://vm.fi/hallintopoliittikka/hallintopoliittikan-ennakointi-ja-arviointi/hallintopoliittikan-arviointit>

Selvityksen tavoitteena oli muodostaa Suomen näkökulmasta kokonaiskuva maiden rajat ylittävän viranomaisten tiedon vaihdon ja sähköisten palvelujen nykytilanteesta ja kehittämistarpeista. Selvityksen tuloksista pitäisi käydä ilmi, millaisia rajat ylittävää tietojen vaihtoa ja/tai rajat ylittäviä palveluja on jo käytössä ja millaiselle sähköiselle tiedonvaihdolle tai palveluille olisi tarvetta Suomen ja naapurimaiden kanssa. Vaikka OECD:n maa-arviointi ja suositukset koskivat erityisesti viranomaistiedon vaihtoa ja mahdollisia sähköisiä palveluja nimenomaan Suomen ja Viron välillä, selvityksessä päätettiin kartoittaa samalla myös vastaavia palveluja Suomen ja ympäröivien maiden kanssa.

Selvityksen ulkopuolelle rajattiin satunnainen yhteistyö ja muu kuin sähköinen tietojenvaihto sekä yhteiset projektit, joissa ei kehitetä sähköistä tietojen vaihtoja tai sähköisiä palveluja. Samoin selvityksen ulkopuolelle rajattiin operatiiviseen valvontaan, kuten meriliikenteen tai ilmaliikenteen valvontaan liittyvä jatkuva tiedonvaihto.

2 Toteutustapa

Selvitys toteutettiin sähköisenä kyselynä ja syventävinä haastatteluina valituille kohdeorganisaatioille kesäkuun ja lokakuun 2015 aikana.

Kyselyn (liite 1) tarkoituksena oli ensisijaisesti laaja-alaisesti selvittää olemassa olevat rajat ylittävät tiedonvaihto palvelut ja niiden mahdolliset kehittämistarpeet. Tämän lisäksi selvitettiin tarpeita uusille kehittämiskohteille. Kysely lähetettiin kahteenkymmeneen yhteen (21) julkisen hallinnon organisaatioon kahdellekymmenelle viidelle (25) vastaajalle 30.6.2015. Vastaamisaikaa oli 21.8.2015 asti. Kyselyn tulokset lähetettiin kaikille kutsutuille organisaatioille tarkastettavaksi syys-lokakuun aikana.

Taulukko 1. Kyselyn kohdeorganisaatiot

Hallinnonala	Kohdeorganisaatio
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	<ul style="list-style-type: none"> Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi)
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	<ul style="list-style-type: none"> Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira) Maanmittauslaitos (MML)
Sisäministeriön hallinnonala	<ul style="list-style-type: none"> Maahanmuuttovirasto (Migri) Rajavartiolaitos Sisäasiainministeriön poliisiosasto
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	<ul style="list-style-type: none"> Eläketurvakeskus (ETK) Kansaneläkelaitos (Kela) Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (Fimea) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö (STM) Säteilyturvakeskus (STUK) Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	<ul style="list-style-type: none"> Patentti- ja rekisterihallitus (PRH)
Ulkoministeriön hallinnonala	<ul style="list-style-type: none"> Ulkoministeriön tietohallinto
Valtiovarainministeriön hallinnonala	<ul style="list-style-type: none"> Helsingin maistraatti Itä-Suomen aluehallintoviraston maistraattien ohjaus- ja kehitysyksikkö Tilastokeskus Tulli Verohallinto Väestörekisterikeskus (VRK)
Ympäristöministeriön hallinnonala	<ul style="list-style-type: none"> Suomen ympäristökeskus (SYKE)

Kyselyn yhteydessä tunnistettiin viisi (5) organisaatiota syvempää ymmärrystä lisäävään haastatteluun. Puhelinhaastatteluissa tarkennettiin kehitystarpeita ja nykyisten palveluiden toimivuutta.

Kyselyn tuloksia syventäneet haastattelut	
Eläketurvakeskus	<ul style="list-style-type: none"> • Sari Alanko, kehityspäällikkö
Itä-Suomen aluehallintoviraston maistraattien ohjaus- ja kehitysyksikkö	<ul style="list-style-type: none"> • Merja Koponen, yksikön päällikkö • Maria Lunabba, valtakunnallinen HPP- prosessin kehittäjä, henkikirjoittaja
Sosiaali- ja terveysministeriö	<ul style="list-style-type: none"> • Essi Rentola, johtaja, vakuutusosasto, koordinoituyksikkö
Verohallinto	<ul style="list-style-type: none"> • Ann-Sofi Johansson, ylitarkastaja
Väestörekisterikeskus	<ul style="list-style-type: none"> • Timo Salovaara, johtaja, tietopalvelut • Tytti Ronkainen, johtaja, tietosisältö

Selvityksen toteuttaneen projektiryhmän muodostivat valtiovarainministeriöstä neuvotteleva virkamies Juhani Korhonen ja erityisasiantuntija Olli-Pekka Rissanen sekä Talent Vectiasta konsultit Maria Sangder, Arto Smolander ja Dimitri Huttunen. Projektin projektipäällikkönä toimi Juhani Korhonen valtiovarainministeriöstä.

3 Kyselyn kiteytetyt tulokset

3.1 Kuvatut palvelut

Kyselyyn saatiin vastauksia yhdeksästätoista (19) organisaatiosta kattaen kuudenkymmenen (65) palvelun kuvaukset. Kyselyn vastauksista on koostettu kattava yhteenveto, jossa on kuvattu jokainen palvelu ja kehityskohteet (liite 2).

Suomalaisen julkisen hallinnon, yrityssektorin tai kansalaisen näkökulmasta rajat ylittävät tiedonvaihdot ja palvelut on tässä selvityksessä ryhmitelty neljään alaryhmään (yhteenveto taulukossa 2, ryhmittelyn perustelut taulukon jälkeen):

1. ylikansallista tilastointia ja rekisteröintiä edistävät palvelut
2. ylikansallista asiainhoitoa helpottavat palvelut,
3. liikkuvuutta tukevat tiedonvaihtoratkaisut EU tai ylikansallisella tasolla, ja
4. henkilöiden ja yritysten liikkuvuutta edistävät kahdenväliset tai pohjoismaiset tiedonvaihtopalvelut

Taulukko 2. Kyselyssä kuvatut palvelut

Ylikansallista tilastointia ja rekisteröintiä edistävät palvelut	
Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira)	Euroopan elintarviketurvallisuusvirasto. Elintarvike näyte & tulostietoja
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (Fimea)	Common European Submission Platform (CESP) - lääkkeiden myyntilupahakemustietojen ja määräraikaisten turvallisuus katsausten lähettäminen
Fimea	Common Repository - lääkkeiden myyntilupahakemusaineistojen tietokanta
Fimea	Electronic Application Form (aAF) - lääkkeiden myyntilupa hakemusten sähköinen hakemuslomake
Fimea	Euroopan lääkeviranomaisten tietokannat
Fimea	EudraVigilance - lääkkeiden haittavaikutusraportointi
Poliisihallitus	Interpol I 24/7 - turvallinen tietoverkko poliisitiedon jakamiseen
Poliisihallitus	Europol SIENA - turvallinen palvelu poliisitiedon jakamiseen
Poliisihallitus	Schengen Information System - turvallinen palvelu poliisitiedon jakamiseen
Patentti- ja rekisterihallitus (PRH)	EBR palvelu - virallista yrityrekisteritietoa maan kansallisesta kaupparekisteristä
Rajavartiolaitos	Itämerenalueen rantavalttioiden käyttämä tiedonvälitysjärjestelmä
Säteilyturvakeskus (STUK)	European Radiological Data Exchange Platform (EURDEP) - jäsenvaltioiden ulkoiset säteilytasot
STUK	Itämerenmaiden säteilytietojenvaihto
STUK	Radioactivity Environmental Monitoring (REM) - teitokantaan kerätään säteilyn ns. perustaso
STUK	Valvontasopimuksen lisäpöytäkirjan mukaisten deklaratioiden toimittaminen IAEA:lle
STUK	IAEA Incident and Trafficing Database (ITDB) - tietoa säteilylähteistä, sekä ydinmateriaalista, jota on joutunut viranomaisten valvonnan ulkopuolelle
Tilastokeskus	eDamis - tilastosiirto Eurostatille
Tilastokeskus	Tilastotietojen toimitukset kansainvälisille järjestöille esim. OECD, YK, ILO
Liikenteen turvallisuus-virasto (Trafi)	Ilmailun, rautatieliikenteen ja merenkulun onnettomuudet ja vaaratilanteet
Trafi	ERRU, RINF, ECVVR, TACHOnet, ERATV, RDD, ERAIL ja CBE
Ulkoasianministeriö	Schengen keskusrekisterin välityksellä maahantulotietoja
Ympäristökeskus (SYKE)	Boris - öljyvahinkojen torjuntaan
SYKE	Reportnet - ympäristötietoja EU:lle
SYKE	Ympäristöalan paikkatietoaineistojen julkaisupalvelu
Ylikansallista asiainhoitoa helpottavat palvelut	
Maisraatti	Eurooppalainen perintötodistus
Maisraatti	eApostile todennuspalvelu
Liikkuvuutta tukevat tiedonvaihtoratkaisut EU tai ylikansallisella tasolla	
Eläketurvakeskus (ETK)	Siirtotyöntekijöiden vakuutusnumerot kansalaisuus & työskentelymaan välillä
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)	eResepti (epSOS) - asuinmaassa määrättyt sähköiset määräykset välitetään vastaanottajamaan apteekkeihin toimitettavaksi ja toimitustiedot palautetaan asuinvaltioon
Vero	KVATI sovellus - Suomen lähdeverotuksesta poimitaan perustiedot & lähetetään asuinvaltioon
Väestörekisterikeskus (VRK)	Europarlamenttivaaleissa äänioikeutettujen henkilöiden tietojenvaihto

Henkilöiden ja yritysten liikkuvuutta edistävät kahdenväliset tai pohjoismaiset tiedonvaihtopalvelut	
Eläketurvakeskus (ETK) (myös Kela)	Eläkettä maksavan maan laitos lähettää olosuhdemuutuskyselyt eläkkeensaajan asuinmaan laitokselle (Pohjoismaat, Saksa)
ETK (myös Kela)	Saksan EOA- kyselypalvelu - Saksan vakuutushistoria- ja eläkkeenmaksumäärien tiedot
ETK (myös Kela)	Viron Ensibin sekä Ruotsin Pensionsmyndighetenin & Försäkringskassanin ja Suomen välillä suojattu sähköpostiyhteys
Maistraatti	Henkilö-, perhe- & perintöasioiden tietojen vaihto ulkomailla asuvista Suomen kansalaisista
Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)	Elossaolotodistukset ja kuolintiedot (Viro, Ruotsi & muut pohjoismaat)
Vero	Verotustietojen vaihto Suomen ja Viron välillä
Väestörekisterikeskus (VRK)	Perusteitoja kaikista väestörekisteriin merkityist toisen maan kansalaisista (VRK & Viron sisäministeriö)
VRK	Ruotsissa asuvien suomalaisten tiedot ennen valtakunnallisia vaaleja

Lukumääräisesti suurin osa kuvatuista palveluista ja tiedonvaihtoista liittyvät **ylkansallisten rekisterien ylläpitoon ja tiedon raportointiin tilastointi tarkoitukseen**. Rekisterien tai palveluiden omistajina ovat kansalliset yhteenliittymät, Euroopan Unionin alaiset organisaatiot tai ylikansalliset järjestöt, kuten IAEA ja Interpol. Tiedonvaihdon ja palveluiden toimintalogiikka on selkeän vastavuoroinen: Suomesta toimitetaan tietoa rekistereihin muiden käytettäväksi ja vastavuoroisesti rekisterien tietoja voidaan Suomessa hyödyntää omissa käyttötarkoituksissa. Suomessa on käytännössä katseluoikeus keskitettyihin ylikansallisiin rekistereihin ja tilastoihin sekä niiden tietoihin. Suurimmassa osassa tiedonvaihtoista tietojen raportointi on osittain automatisoitua, jolloin niiden kerääminen ja raportointi ei muutamaa erityistapausta lukuun ottamatta edellyttänyt merkittävästi resursseja organisaatioissa. Joukossa on kuitenkin palveluita, kuten Ympäristökeskuksen Reportnet, jota pidettiin erittäin työllistävänä niin tiedon keräämisen, ennakkokäsittelyn ja lähettämisen kuin vastaanottamisen, varmentamisen ja jatkokäsittelyn näkökulmasta. Tällaisten palveluiden raportointia toivottiin muutettavan enemmän automatisoituja rajapintoja hyödyntäväksi. Nämä kehityspäätökset vaativat todennäköisesti ainakin osittain direktiivien muuttamista ja kehitystä EU-tasolla.

Ylikansallista asiainhoitoa helpottavista rajat ylittävistä palveluista tunnistettiin omana kokonaisuutenaan maistraatin Apostille todistuksen (Haagin yleissopimukseen liittyneen ulkomaan viranomaisen antaman asiakirjan laillistamistodistus) oikeellisuuden sähköinen varmistuspalvelu eApostille ja eurooppalainen perintötodistus, jotka ovat perinteisen toiminnan sähköisiä toteutustapoja. Maistraattien eurooppalaisella perintötodistuksella perilliset, testamentin toimeenpanijat ja jäämistön hoitajat voivat todistaa asemansa ja valtuutensa kuolinpesässä. Näiden asiakirjojen sähköistys ei kuitenkaan ole merkittävästi muuttanut tai helpottanut itse prosesseja. Kahden valtion välisen yhteistyön syventyessä nämä perinteiset palvelut menettänevät merkityksensä. Muun muassa Suomen ja Viron välillä 1.7.2012 voimaan tulleen valtiosopimuksen perusteella ei enää Virossa englanninkielisinä annettuja väestörekisteriasiakirjoja tarvitse laillistaa Suomen viranomaisia varten, eikä vastaavia Suomessa annettuja asiakirjoja Viron viranomaisia varten. Siten näissä nimenomaisissa asiakirjoissa ei Apostille-todistusta enää tarvita.

EU:n vihreän kirjan linjausten mukaisesti on EU:ssa otettu ja suunnitellaan otettavaksi käyttöön **tiedonvaihtoja ja palveluita, joilla pyritään tukemaan henkilöiden ja yritysten**

liikkuvuutta ja siihen liittyvää asiainhoitoa. (*Vihreä kirja: hallintoa helpommaksi kansalaisille: parannetaan virallisten asiakirjojen liikkuvuutta ja väestörekisteritietojen vaikutusten tunnustamista, 2010.*) Näissä palveluissa tarkkaan määritelty tieto lähetetään yhteisrooppalaisten käytäntöjen mukaisesti yhdestä maasta muihin EU-maihin. Vastavuoroisesti samaa tietoa vastaanotetaan muista EU-maista valtion kansalaisista/yrityksistä. Välitettäviä tietoja ei koota yhteen ylikansalliseen tiedostoon, niitä hyödynnetään kohdemaissa.

Tällaisia palveluita ovat:

- verohallinnon uusi KVATI-sovellus, jonka kautta lähetetään Suomen lähdeverotuksesta poimittuja perustietoja henkilön uuteen asuinmaahan,
- Eläketurvakeskuksen siirtotyöntekijöiden vakuutusnumeroiden välittäminen kansalaisuus- ja työskentelymaiden välillä EU ja ETA-maiden kesken, sekä
- Väestörekisterikeskuksen europarlamenttivaaleissa äänioikeutettujen henkilöiden tietojen vaihto muiden EU-maiden kanssa.

Vaikka nämä palvelut on kehitetty tukemaan liikkuvuutta, viranomaiset hyödyntävät näitä palveluita ensisijaisesti valvontatarkoituksessa ja pyrkimyksenä on ehkäistä vapaan liikkuvuuden tuomien mahdollisuuksien väärinkäytökset.

Lisäksi, osana EU:n ePSOS-nimistä (European Patients Smart Open Services) hanketta on Suomen ja Ruotsin välillä vuonna 2014 pilotoitu eResepti- palvelua, jolla maiden välisen yhteyspisteiden välityksellä henkilölle asuinmaassa määrätyt sähköiset lääkemääräykset välitetään vastaanottajamaan apteekkeihin toimitettaviksi, ja jolla toimitustiedot palautetaan asuinmaahan.

Suomen kannalta merkittävimmät rajat ylittävät tiedonvaihdot **perustuvat kahdenväliin tai muutaman maan, käytännössä pohjoismaiden,** väliseen tiedon vaihtoon. Nämä palvelut on kehitetty osapuolten ja omien prosessien tietotarpeista lähtien. Pohjoismaiden välisen tiedon siirron palveluilla on pitkä historia ja esimerkiksi Väestörekisterikeskuksen 'Nordic Moving' palvelua on systemaattisesti kehitetty vuosien varrella ('Nordic Moving' = pohjoismaiden välillä muuttavien henkilöiden väestörekisteritietojen vaihto). Palvelun kautta pohjoismaasta toiseen muuttavan henkilön perushenkilötiedot siirtyvät automatisoidusti pohjoismaiden väestörekisteriviranomaisten kesken. Pohjoismaiden eläkelaitosten kesken välitetään myös eläkkeensaajien elossaolo- ja muita olosuhdemuutostietoja. Etuustietoja sosiaaliturvalaitosten välillä vaihdetaan edelleen pääosin paperilomakkeilla, mutta Kansaneläkelaitoksella (Kela) ja Eläketurvakeskuksella (ETK) on suojattu sähköpostiyhteys Viron ja Ruotsin kanssa, jota hyödynnetään etuuskäsittelyssä. Vastaava suojattu sähköpostiyhteys toteutuu lähiaikoina myös muiden pohjoismaiden kanssa. Suomesta päästään myös Saksan tarjoaman palvelun kautta tekemään kyselyitä Saksan vakuutushistoriatiedoista ja eläkkeenmaksumääristä. Yksittäisenä tiedonvaihtona Väestörekisterikeskus tilaa myös Ruotsissa asuvien suomalaisten tiedot ennen valtakunnallisia vaaleja.

Maistraatit ylläpitävät myös henkilö-, perhe- ja perintöasioiden tietoa ulkomailla asuvista Suomen kansalaisista ja päivittävät näillä tiedoilla Suomen väestörekisteriä. Tieto kerätään asuinmaista edustustojen kautta ja kiireellisissä tapauksissa ne lähetetään Suomeen suojatulla sähköpostiyhteydellä (normaalisti kuriiripostilla).

Viron kanssa vaihdetaan kuolintietojen lisäksi verotusta varten verotustietoja EU:n CCN-verkon (Common Communication Network eli yhteinen tietoliikenneverkko) välityksellä sekä eläke- ja vakuuttamisasiankäsittelyyn tietoa Eläketurvakeskuksen ja Viron Ensibin välillä suojatun sähköpostiyhteyden kautta. Lisäksi kaikista väestörekisteriin merkityistä toisen maan kansalaisista vaihdetaan perustietoja Suomen Väestörekisterikeskuksen ja Viron sisäministeriön välillä.

Kotimaassa monen organisaation tietojen vaihtotarpeet ovat osittain päällekkäisiä ja liitännäisiä toisiinsa nähden. Tämän havainnollistamiseksi on oheen laadittu esimerkki, jossa on kuvattu henkilö- ja perhetietojen ylläpitoa ja niiden liitännäisyyttä eri organisaatioihin.

ESIMERKKI:

Selvitystä edeltävien keskustelujen aikana Suomen ja Viron konsulaatit toivat esille tietoja, joiden automaattinen päivitys tietokantoihin oleellisesti vähentäisi konsulaattien työmäärää. Näihin tietoihin kuuluu kotikunta ja muuttoilmoitusten päivitys, kuolemantapaukset, avioliitto- ja avioerotilanteet sekä esimerkiksi lasten syntymä. Tietojen tulevaisuuden automaattiseen päivitykseen liittyy useita rajapintoja.

Kotikunta ja muuttotilanteissa on tällä hetkellä käytännössä toimintamalli, jossa Suomeen muuttaneista Viron kansalaisista lähetetään kerran viikossa tieto Viroon. Toiminto on Suomessa jo automatisoitua ja se on ollut tuotannossa kymmenen vuotta. Vastaavaa tietoa (Suomen kansalaisista) ei ole pyydetty Viirosta, sillä VRK:n käsityksen mukaan, maistraateilla ei ole resursseja käydä tiedostoja läpi. (Maistraateilta tiedustellessa, tietoa ei vahvistettu. Haastateltava ei ollut tietoinen tästä mahdollisuudesta ja koki keskitettyjen resurssien järjestymisen mahdolliseksi). Säädösperustan puuttuessa tietoja ei myöskään voida käyttää automaattisesti Suomen väestötietojärjestelmän (VTJ) tietojen ylläpidossa. Väestörekisterikeskuksesta on tehty maaliskuussa 2015 aloite, että Suomi ja Viro solmisivat kahdenvälisen, Pohjoismaista väestön rekisteröintiä koskevaa sopimusta vastaavan valtiosopimuksen ja tietojen vaihtoon 'Nordic Moving' palvelua vastaavan tietojenvaihto kanavan. Nordic Moving palvelussa siirretään sähköisesti Pohjoismaasta toiseen muuttavan henkilön tietoja lähtö- ja tulomaan väestörekisteriviranomaisten kesken. Järjestelmästä tulee tieto suoraan Suomen rajapintaan, josta se purkautuu väestötietojärjestelmään ja maistraatteihin. Kotikunta ja muuttotilanteiden tiedonvaihdon tarkoitus on varmistaa, että henkilö on kirjoilla vain yhdessä maassa kerrallaan ja helpottaa kansalaisten arkea, kun muutosta ei tarvitse muistaa ilmoitta myös maahan josta muuttaa. Tiedon ajan tasalla olosta hyötyvät maistraattien ja väestörekisterikeskuksen lisäksi myös ainakin Helsingin kaupunki ja Tilastokeskus (viite: KKL-siivoussäännös).

Kuolemantapauksia koskevan tiedon vaihtaminen on tullut esille useamman viranomaisen kehittämistarve-ehdotuksissa. Vuonna 1963 solmitun Wienin sopimuksen mukaan (Vienna Convention on Consular Regulations http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_2_1963.pdf article 37) kuolemantapauksista ulkomailla tulee ilmoittaa kansalaisen kotimaahan. Selvityksen aikana kerättyjen tietojen mukaan käytännössä tällaista systemaattista toimintaa ei kuitenkaan muutamaa maata lukuunottamatta ole Suomen ja muiden maiden välillä. Suurin tarve Suomessa olisi saada tämä tieto kokonaisvaltaisesti Ruotsista. Yhteistyötä on pyritty kehittämään, mutta vaihtoa vaikeuttaa Ruotsin järjestelmien kaksoiskansalaisuus kirjaukset (kun Ruotsissa asuva suomalainen saa Ruotsin kansalaisuuden, Suomen kaksoiskansalaisuus ei enää ilmene järjestelmistä). Yksittäisiä lähetyksiä suomesta tehdään epäsäännöllisesti (esimerkiksi Viroon yleensä heidän vaalien yhteydessä), mutta systemaattista tiedon vaihtoa ei ole. ETK ja Kela vaihtavat joidenkin maiden kanssa tietoja kuolleista (Saksa, Espanja, Ruotsi, Norja ja Viro) virheiden ja väärinkäytösten välttämiseksi. Tämä tieto ei kuitenkaan kulje maistraateille tai päivyty väestörekisteriin.

Maistraateissa tiedon vaihtoa tapahtuu myös ulkomailla tapahtuneista avioliitoista ja avioeroista, isyyden tunnistamisissa, nimenmuutoksissa ja ylipäättään henkilö- ja perhesuhteissa ulkomailla Suomen kansalaisille tai Suomessa kirjoilla oleville henkilöille tapahtuneista muutoksista. Tietoja saadaan edustustoista. Tietojenvaihto tapahtuu lähinnä postitse tai sähköpostitse skannaamalla ja tallennetaan manuaalisesti Länsi-Suomen maistraatissa, johon ulkosuomalaisien asiat on keskitetty. Suurin määrä tietoa tulee Tukholman suurlähetystöstä. Ruotsin kanssa on voimassa bilateraaliosopimus (Valtionsopimukset 4/40, sopimus täytäntöönpanosta 130/40 muutettu (372/52), jonka tiimoilta Ruotsista lähetetään mm. siviilissäätö tiedot suomalaisista Ruotsissa systemaattisesti Suomen suurlähetystölle.

Tietojen vaihto vaikuttaa olevan pisimmälle kehitettyä motiivin ollessa virheiden ja väärinkäytösten välttäminen, kuten kuolintietojen vaihto ylimääräisten eläkkeiden maksujen välttämiseksi.

Lähtökohtana sekä kahdenväliseen että pohjoismaiseen tietojenvaihdon kehittämiseen ovat olleet sekä tavoite vastata kansalaisten ja yritysten tarpeisiin nopeammin ja virheettömämmin mutta myös ennaltaehkäistä sekä hallinnon virhetoimintaa että mahdollisia väärinkäytöksiä. Painopiste vaikuttaa kuitenkin selkeästi olleen väärinkäytösten välttäminen sekä näiden estäminen ja valvonta.

Nämä kahdenmaanväliset ja pohjoismaiset palvelut ovat selvityksen kaikista palveluista pisimmälle kehitettyjä ja suuri osa vaihdettavista tiedoista siirretään suomalaisiin rekistereihin täydentämään tietoja. Käytännössä moni näistä palveluista tukeutuu kuitenkin tänä päivänä vielä laajamittaiseen manuaaliseen työhön joko tietojen keräyksessä tai vastaanotettujen tietojen tallentamisessa Suomen rekistereihin. Suurimassa osassa palveluista tieto siirtyy viranomaiselta toiselle niin sanotun suojatun sähköposti yhteyden välityksellä. Poikkeuksena palveluista esiin nousee 'Nordic Moving' palvelu, joka on pitkälti automatisoitu.

3.2 Kehityshankkeita ja ehdotuksia

Meneillään olevia kehityshankkeita

Suuressa osassa rajat ylittävissä tietojenvaihtoratkaisuissa ja palveluissa on kehityssuunnitelmia tai -toimenpiteitä. Kyselyn vastauksissa esitettiin sekä jo menossa olevia palvelukehityksiä ja valmistuvia uusia palveluita että toiveita kehitykselle. Esimerkkejä tästä ovat mm. eCert-eläinlääkintätodistus-tietokanta ja EU:n virallisten asiakirjojen vapaa liikkuminen ja merkittävä EESSI EU:n laajuinen sosiaaliturvasektorin tietojenvaihto, jossa nykyinen paperiliikenne korvataan sähköisillä sanomilla (EESSI on Electronic Exchange of Social Security Information-projekti). Myös eReseptin rajat ylittävän käytön laajentamista suunnitellaan.

Näiden lisäksi on kehitteillä **yksittäisiä palvelulaajennuksia** kuten Kelan, STM:n ja ETK:n online-kyselyt Ruotsin eläke- ja vakuutustietoihin (LEFI-palvelu, LEFI on LEverera FörmånsInformation) ja Ruotsin kanssa suojatun sähköpostiyhteysteknologian ja käytännön laajentaminen Norjaan, Tanskaan ja Islantiin, sekä kuolintietojen vaihto Espanjan kanssa. Kela tarjoaa myös omien etuustietopalveluaan rajojen ulkopuolelle esim. Ruotsin ja Viron sosiaaliturvalaitokselle.

Esitettyjä kehitysehdotuksia

Toiveita esitettiin **raportointitaakan vähentämiseen** automatisoimalla Suomessa tietojen keruu, tarkistaminen ja sähköinen toimittaminen suoraan järjestelmiin (esim. tilastokeskus, ympäristökeskus ja veron pohjoismaiden välisen virka-apu sopimuksen 20 artiklan mukaisen tiedonsiirron digitalisoiminen) sekä **tietoliikenneyhteyksien ja salauksiin liittyvien ratkaisuiden kehittämiseen**. Kyselyvastauksissa esitettiin myös muutamaa **suurempaa ylikansallista kehityshanketta** kuten sähköistä tietokantaa YK:n pakolaisjärjestölle ja henkilörekisteriä ja tiedonvaihtojärjestelmää Euroopasta palautuneille maahanmuuttajille maksetuista kotoutustuesta.

Väestörekisteritietojen päivityksen kannalta merkittävin kehitys olisi aikaansaada toimiva **kuolintietojen ja osoitetietojen välitys valtioiden välillä** ja päivitys väestörekiste-

reihin. Tämä on käytännössä osoittautunut haasteelliseksi jopa rajatussa ympäristössä Suomen ja Ruotsin välillä. Paine tämän ratkaisemiseksi kasvaa jatkuvasti, kun työvoiman runsaan liikkuvuuden johdosta paljon syntyperältään muiden maiden kansalaisia jääkin kohdemaahan.

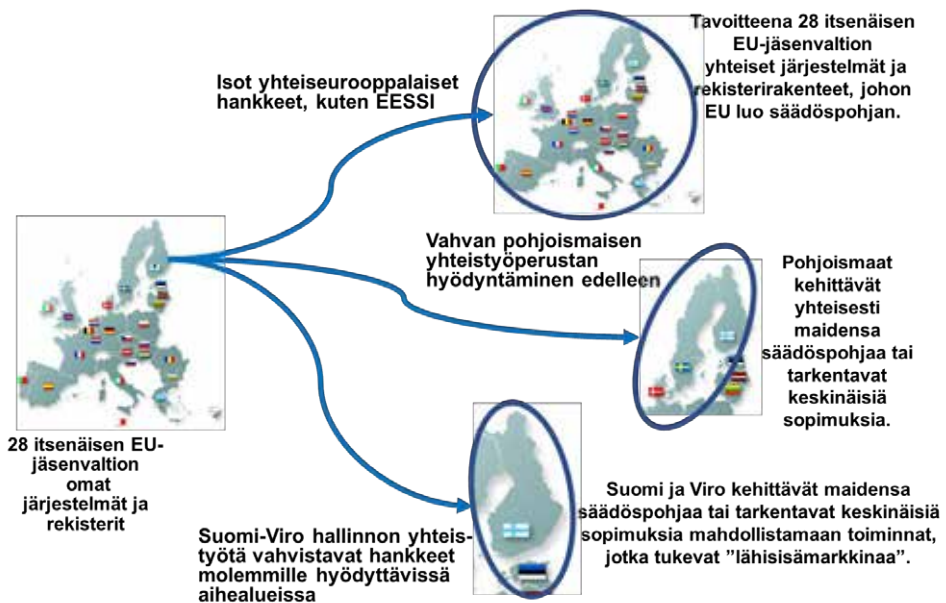
Merkittävimmät kehitysehdotukset Suomen ja Viron rajat ylittävän tiedon välityksen palveluihin olivat ns. Nordic Moving tyylisen maahanmuuttajien tiedonvälitys palvelun kehittäminen ja valtiosopimuksen tekeminen (aloite tehty maaliskuussa 2015) ja katseluuikeuksien rakentaminen Kelalle, ETK:lle, ja Verolle Viron X-road palveluun.

4 Johtopäätökset ja suositukset

4.1 Mahdolliset kehittämisen toimintaympäristöt

Lokakuun 2015 lopussa Euroopan komissio julkisti EU:n sisämarkkinoiden kehittämisen seuraavia vaiheita koskevan strategiansa. Osana strategiaa haetaan ratkaisuja erilaisille esteille, joiden takia koko sisämarkkinapotentiaali ei toteudu kansalaisille eikä yrityksille.

Kuva 1: rajat ylittäviä tiedonvaihtoja ja palveluita kehitetään 3 erilaisessa toimintaympäristössä Suomen näkökulmasta

Suomen näkökulmasta kehitystä ja ratkaisuja kannattaisi hakea seuraavien toisiaan täydentävien kehittämisen toimintaympäristön kautta:

1. olla mukana EU:n organisoimissa ja muissa kansainvälisissä yhteistyöhankkeissa, joiden kautta luodaan yleiseurooppalaista tai ylikansallista tiedonvaihto- ja toiminta-

malleja sekä näitä tukevia yhteisiä järjestelmiä ja rekisterirakenteita. EU:ssa näihin liittyy vahvasti yhteisen säädöspohjan määrittäminen, jota kautta toiminnasta pyritään saamaan yhteismarkkina-alueen kattavaa. Vastavuoroisesti näiden laajojen hankkeiden haasteena on niiden läpimenoajan hitaus, ja jopa lopputuloksen jääminen yleiselle tasolle. Näistä lähitulevaisuudessa merkittävimpiä on esimerkiksi EU:n EESSI.

2. jatkaa ja vahvistaa sekä entisestään kehittää vahvaa yhteistyötä Pohjoismaiden kesken. Pohjoismaiseen yhteistyöalueeseen kehittyä uusiakin tarpeita ja arjen haasteita, joita jo 60-luvulta alkanut työvoiman, kansalaisten ja yritysten liikkuvuus ja kotoutuminen toiseen maahan tuo jokaisen hallinnolle. Näissä uusissa tilanteissa ja haasteissa olemme muuta Eurooppaa selvästi edellä, minkä pohjalta ratkaisuja kannattaisi hakea tässä pienemmässä viitekehityksessä. Lisäksi Pohjoismaat ovat nopeita muuttamaan jo alun perin hyvin yhdenmukaista säädöspohjaansa tukemaan yhteisiä ratkaisumalleja.
3. rakentaa ja vahvistaa Suomen ja Viron välistä hallinnon yhteistyötä. Tämän yhteistyön kehittämisen suuntaa voi hyvin ennustaa siitä kehityspolusta, jota Suomen ja Ruotsin hallinto ovat yhdessä kulkeneet kansalaisten maastamuuton, työvoiman ja yritysten liikkuvuuden tarpeiden mukaisesti. Tässä etuna on kuitenkin Viron kokoluokka ja nopeus muutoksiin, koska oma hallintokoneisto ei ole yhtä vahvasti sementoitu aikaisemman sukupolven ratkaisuihin ja toimintamalleihin kuin Suomessa. Lisäksi säädöspohja on useissa asioissa Suomea sallivampi. Tämän edellistä rajatun viitekehityksen määrätietoista hyödyntämistä pitäisi korostaa digitalisaatio-ohjelmissa.

Tehdyn selvitystyön pohjalta on perusteltua olla aktiivisesti mukana kehittämässä palveluita kaikissa kolmessa toimintaympäristössä. Suomen vaikutusmahdollisuus ylikansallisisissa kehityshankkeissa on rajallista, mutta aktiivisen roolin ottamisen kautta voimme saavuttaa kokoluokkaamme isomman roolin kehityshankkeissa. Tämä luonnollisesti edellyttäisi kohtuullisen merkittäviä sekä osaamis- että taloudellisia resursseja. Eräänä riskinä kuitenkin on, että näiden hankkeiden läpimenoajat ovat pitkät ja lopputulokset eivät kokonaan vastaa hallinnon ja kansalaisten tarpeita, vaan täyden hyödyn saamiseksi joudutaan vielä tekemään kansallista kehittämistä.

Selvitystyön pohjalta on suositeltavaa osallistua ylikansallisiin hankkeisiin, samalla ottaessa aktiivista roolia pohjoismaiden ja Viron kanssa kehitettävissä palveluissa. Koska lähinaapurit Ruotsi ja Viro kattavat esimerkiksi noin 70 % Suomen kansainvälistä sosiaaliturvaa koskevista päätöksistä, näiden maiden välillä tehtävät kaikki integroivat ratkaisut tuovat tehokkaimmin hallinnolle sekä kansalaisille ja yrityksille hyötyä.

Erytisesti Viron kanssa kehitettävien palveluiden hankkeissa nähdään potentiaalia syventää myös digitalisaation tasoa laajentamalla tiedonvaihtopalveluita suojatusta tiedonvaihdosta suoraan tiedon katseluyhteyteen toisen maan tietokantoihin. Tämän tyyppiset hallinnon työprosesseja muuttavat hankkeet tukisivat näkyvästi Suomen hallitusohjelman digitalisaatiotavoitteita. Selvityksen yhteydessä arvioitiin esimerkiksi, että katseluyhteys Viron X-roadin kautta paikallisiin tietoihin suoraviivaistasi Kelan käsittelijän osalta 1-2 kysymyskierrosta pois, kun hän näkisi suoraan tiedot Viron järjestelmästä. Itse päätöksentekoon ei tehtäisi muutosta, vaan käsittelyehdotus lähettäisiin yhä Viroon päätöksente-

koon (arvioinnissa pohdittu suomalais-virolais-perheen asuminen/työpaikka todennäköistä esimerkkitapausta). Suora katseluyhteys mahdollistaisi myös ajankohtaistiedon antamisen asiakaspalvelutilanteissa esimerkiksi verolla, jolloin palvelu mahdollistaisi myös suoran hyödyn kansalaisille ja yrityksille, ei vain hallinnolle.

4.2 Yhteistyö kotimaassa

Selvitystyötä tehdessä ilmeni myös neljäs kehityksen painopistealue, joka edesauttaa rajat ylittävän tiedon palveluiden kehitystä. Kotimaisten viranomaisten välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa liittyen rajat ylittävän tiedon välitystä ja palveluiden kehitystä on syytä kehittää. Moni tieto, jota välitetään rajat ylittävien tietojen vaihtopalveluilla, palvelee useampaa organisaatiota Suomessa ja meneillään saattaa olla jopa päällekkäisiä kehityshankkeita tiedon saamiseksi. Tämän lisäksi Suomeen tulee jo osittain joihinkin organisaatioihin rajat ylittävää tietoa, josta olisi merkittävää hyötyä toisessa organisaatiossa (esim. kuolintiedot Kelalle). Niissä tapauksissa, jossa tiedon jakamiselle ei ole lakiperusteisia esteitä, tulisi pyrkiä siihen, että tieto olisi kaikkien suomalaisten hallinto-organisaatioiden käytettävissä.

On suositeltavaa, että meneillään ja suunnitteilla olevista rajat ylittävän tiedon kehityshankkeista olisi systemaattista, julkisten hallinnon organisaatioiden välistä tiedonvaihtoa. Erityisen tärkeäksi ja myös motivoivaksi arvioitiin esimerkiksi vuotuinen tiedon- ja kokemusten vaihtotilaisuus yleensä kehittävän ja kehitysprojekteja vetävän tason kesken. Toteutustapoina voisi olla esimerkiksi vuotuiset ”pyöreän pöydän”-tapaamiset, jossa osallistujina olisivat myös tietoa vaihtavien tahojen kehityshenkilöitä sekä kehityshankkeiden tietojen vaihtolustat, joiden kautta ideat, keskustelunaiheet ja kehityshankkeiden tiedot olisi jaettavissa.

4.3 Kehitettävien palveluiden hyödyt

Nykyisten ja kehitettävien palveluiden hyötyjä tiedustellessa on hallinnon ensisijainen perustelu usein kansalaisten tai yritysten väärinkäytösten ja virheiden estäminen (*”fraud and error -aspect”*). Valvonta ja riskien ennaltaehkäisy on siis käytännössä vahvemmassa roolissa vapaan liikkumisen tukemisen sijaan. Poliittinen tahtotila korostaa toista linjausta, EU:n lokakuussa 2015 julkaistu uusi sisämarkkinastrategia pyrkii edelleen vahvistamaan ihmisten, tavaroiden ja palveluiden vapaata liikkumista sisämarkkinoilla. **Tulevaisuudessa kehityspainopisteitä valittaessa olisi suositeltavaa lisätä painotusta aidosti ihmisten vapaan liikkuvuuden tukevien palveluiden kehittämiseen.** Suurin osa kansalaisista ja yrityksistä haluavat lähtökohtaisesti toimia oikein ja, mikäli palveluita kehitetään ensisijaisesti väärinkäytösten estämiseksi, kehitetään niitä viranomaisten tarpeisiin, jolloin riskinä on, että tahattomasti rajoitetaan tai hidastetaan enemmistön mahdollisuuksia hyödyntää digitalisaation mahdollisuuksia sisämarkkinoilla.

4.4 Palveluiden kehittämisen mallit

Kehittäessä palveluita eteenpäin voidaan jatkaa **olemassa olevan tai jo käyttöönottoaiheessa olevan teknologian laajentamista** ja niiden asteittaista kehitystä, kuten suojattujen sähköposti yhteyksien lisäämistä ja tietojen keruun ja purun automatisoimista rajapinnoissa tai nykyisten ratkaisuiden laajentamista tai toistamista koskemaan muita maita, kuten Nordic Moving tyyppisen palvelun rakentamista Suomen ja Viron välille tai vastaavanlaisen valtiosopimuksen solmiminen Viron kanssa kuin on Ruotsin kanssa henkilö- ja perhetietojen vaihdosta. Näissä tapauksissa teknologia olisi jo olemassa, jolloin käyttöönotto vaatisi valtion sopimusten solmimisia ja investointi päätöksiä.

Olemassa olevan teknologian laajemman käyttöönoton lisäksi on mahdollista **osallistua toisen maan teknologian kehittämiseen** (kuten Viron X-road palveluväylä) ja kehittää suoria lukuyhteyksiä reaaliaikaisesti toisen maan tietokantoihin. Tällöin kehitysprojektia toteuttava maa sisällyttäisi jo omiin ensisijaisiin projektitavoitteisiinsa rajat ylittävää toiminnallisuutta.

On suositeltavaa, edetä tässäkin molempia kehitysmalleja pitkin. Olemassa olevien ratkaisuiden laajentaminen on paitsi suositeltavaa, todennäköisesti helpommin adaptoitavissa eri hallinnon aloille. Suorat katseluoikeudet toisivat kuitenkin merkittävän muutoksen työtapoihin minimoidessa uudella tavalla päällekkäistä työtä ja edesauttaisivat todellisen digitalisaation edistymistä. Molemmissa tapauksissa on huomattava, että tavoitteena tulisi olla edetä vastavuoroisesti, eli tarjota muille maille samaa palvelua, jota Suomi käyttäisi. Mikäli tämän aikaansaaminen huomattavasti hidastaisi kehityshankkeiden edistymistä ja vastapuolelta löytyy halukkuutta, voisi kuitenkin ensimmäisessä vaiheessa ajatella etenevän epäsymmetrisesti niin, että Suomessa otettaisiin ensin käyttöön suorayhteys Viron tietoihin, ja ajan myötä kehitettäisiin samaa palvelua Virolle Suomen tietoihin.

4.5 Suositukset Suomen ja Viron välisiin palveluihin

Selvityksen pohjalta **suositellaan tavoiteltavaksi Suomen ja Viron välille** vähintään harmonisointia sekä yhteisiä valtiosopimuksia tiedon vaihdolle ja laajennusta jo käytössä olevasta teknologiasta. On perusteltua **kehittää vastaavanlaisia ratkaisuja Viron kanssa, jota Suomella on nyt muiden pohjoismaiden kanssa**. Jossain tapauksissa, joissa se on mahdollista, on erittäin suositeltavaa edetä teknologiaratkaisuissa jopa pidemmälle kuin ollaan Ruotsin kanssa. **Viron X-road:in katseluoikeus loisi mahdollisuuden uudella tavalla toteutettavalle tiedonvälitykselle**, jota voisi hyödyntää, ei ainoastaan väärinkäytösten ja virheiden estämiseen tai hallinnon taakan pienentämiseen, vaan myös suoraan asiakaspalvelutilanteissa, jolloin niistä olisi hyötyä suoraan kansalaisten arjessa ja ne tukisivat vapaata liikkuvuutta.

Erityisesti ensivaiheessa tulisi panostaa työikäisten kansalaisten liikkuvuutta edistäviin tiedonvaihdon ratkaisuihin. Sillä nähdään, että nimenomaan työikäisten tarpeisiin kehitettävät palvelut edesauttavat pitkällä aikavälillä EU:n tavoittelemaa aitoa vapaata liikkuvuutta. **Selvityksen pohjalta ensisijaiset hankkeet olisivat silloin Nordic Moving**

tyyppisen palvelun laajentaminen ja valtiosopimuksen solmiminen Viron kanssa henkilö- ja perhetietoja koskien, sekä X-Road katseluoikeuksista sopiminen ainakin veroasioissa. Kerätyn tiedon valossa vaikuttaa, että tällä saataisiin myös nopeasti uskottavuutta rajat ylittävän kehittämistoiminnan tuloksellisuuteen, joka tässä vaiheessa nähdään yleisesti hitaana kehityskohteena.

5 Yhteenveto ja havaintoja

Selvityksen aihetta – rajat ylittäviä palveluja ja viranomaistiedon vaihtoa – ei ole aiemmin Suomessa tutkittu tai selvitetty. Selvityksessä tehtyyn kyselyyn saatiin vastauksia laaja-alaisesti eri organisaatioista ja siten kehittämistarpeetkin ovat hyvin erilaisia. Selvityksen perusteella rajat ylittävää tiedonvaihtoa on enemmän kuin alun perin oletettiin. Toisaalta suurin osa tiedonvaihdosta painottuu ylikansallisiin rekistereihin ja tiedon todellinen hyödyntäminen Suomessa tai lisääminen suomalaisiin rekistereihin on vähäistä. **Manuaalisen työn suuri osuus on myös tullut selvitystä tehdessä yllätyksenä.** Palveluiden kehittämiseen löytyy viranomaisten keskuudesta mielenkiintoa ja palveluiden kehittämisessä on suurta potentiaalia.

Selvityksen pohjalta on perusteltua jatkaa kehittämistyötä kaikkien kolmen toimintaympäristöjen sisällä. EU:n tasoiset ja ylikansalliset hankkeet tulevat vastaisuudessakin vaatimaan paljon resursseja osallistuvilta organisaatioilta. Näissä on suositeltavaa olla aina mukana järkevällä resursoinnilla, jotta Suomen viranomaiset voivat varmistaa riittävät vaikutusmahdollisuudet lopputulokseen ja ajantasaisen ymmärryksen lopputuloksen vaikutuksesta omaan toimintaansa. Selvityksen pohjalta on kuitenkin vahvemmin suositeltavaa keskittää kansallisia resursseja lähinaapureiden kanssa kehitettäviin palveluihin, joissa kehitystyö johtaa käytännössä nopeammin tuloksiin, ja ne vastaavat täsmällisemmin Suomen viranomaisten ja kansalaisten tarpeisiin.

Liitteet

LIITE 1: Kyselyn rakenne

Kysely – Yleisrakenne

1. Vastaajan ja organisaation tiedot

- Nimi
- Asema / Tehtävä
- Puhelinnumero
- Sähköpostiosoite
- Ministeriö / Virasto / Organisaatio
- Yksikkö

(Kysely rakentui siten, että vastaaja pystyi kuvaamaan 5 palvelua läpikäymällä seuraavat kysymykset 2–13 tarvittavan monta, korkeintaan 5 kertaa.)

2. Palvelu 1: Perustiedot

- Palvelun nimi
- Palvelun kuvaus: kirjoita sanallinen kuvaus palvelusta tai liitä tähän linkki palvelun kuvaukseen
- Mitkä ovat palvelun keskeiset hyödyt, mihin tarkoitukseen tietoa vaihdetaan?
- Mitkä tahot hyötyvät palvelusta, mitkä ovat tiedonvaihdon osapuolet?

3. Palvelu 1: Minkä maiden välillä tietoa vaihdetaan? Mistä tämän palvelun tietoa lähetetään ja mihin maahan?

- Monivalinta: Suomesta Viroon / Virosta Suomeen / Suomesta johonkin toiseen maahan, mihin? (avoin vastausmahdollisuus) / Jostain toisesta maasta Suomeen, mistä? (avoin vastausmahdollisuus).

4. Palvelu 1: Sopimukset (Palvelun sopimusperusteet)

- Mihin sopimukseen tiedonvaihto perustuu?
- Onko sopimus vaatinut lainsäädännöllisiä muutoksia? Mitä lainsäädännön muutoksia tai täydennyksiä sopimus on vaatinut?

5. Palvelu 1: Mikä on palvelun käyttäjämäärä Suomessa?

6. Palvelu 1: Kuinka työllistävä on tiedonvaihto nykyisin (työmääräarvio, HTV):

- Tiedon keräämisen lähettämisen ja ennakkokäsittelyn osalta?
- Tiedon vastaanottamisen varmentamisen ja jatkokäsittelyn osalta?

7. Palvelu 1: Paljonko ovat palvelun vuotuiset ylläpitokustannukset (euroa)?

8. Palvelu 1: Paljonko palvelun tiedonvaihdon kehittäminen on vaatinut resursseja (euroa, HTV)?

9. Palvelu 1: Onko palvelulla mielestäsi merkittäviä kehitystarpeita tai rajoitteita? (Kyllä / Ei)

10. Palvelu 1: Kehitystarpeet ja rajoitteet

- Mitkä ovat palvelun tärkeimmät kehitystarpeet?
- Mitkä ovat palvelun merkittävimmät rajoitteet tai lainsäädännölliset esteet? Kirjoita sanallinen kuvaus rajoitteesta. Mikäli rajoite perustuu lakiin, mainitse pykälä, jota se koskee.
- Onko tätä rajoitetta tarve vähentää tai poistaa? (esimerkiksi muuttamalla lakia)

11. Palvelu 1: Liittyykö palvelu EU:n komission ohjelmassa kehitettyihin rajat ylittäviin palveluihin?

- Monivalinta: Liittyy, miten? (avoin vastausmahdollisuus) / Ei liity / En tiedä / Muu kommentti (avoin vastausmahdollisuus)

12. Palvelu 1: Muuta palveluun liittyvää:

13. Onko olemassa muita palveluita, joista haluaisit kertoa? Avataanko seuraavan palvelun tarkentavat kysymykset? (Kyllä / Ei)

(Kysely rakentui siten, että vastaaja pystyi kuvaamaan 5 palvelua läpikäymällä yllä olevat kysymykset 2-13 tarvittavan monta, korkeintaan 5 kertaa)

61. Uudet tarpeet rajat ylittävän sähköisen yhteistyön kehittämiseksi

- Kirjoita sanallinen kuvaus palvelusta/palveluista (esim. palvelu, joka on jo käytössä jonkun muun maan kanssa)
- Mitkä olisivat palvelun keskeiset hyödyt, mihin tarkoitukseen tietoa vaihdettaisiin?
- Onko suunnitelmia jo laadittu rajat ylittävän palvelun kehittämiseksi?
- Millä käyttöönottopäivä palvelu on? (esim. suunnitelma, kehitystaso, käyttöönottopäivä sovittu)
- Onko palvelu (tai vastaava palvelu) jo käytössä jonkun muun maan kanssa/jossain maassa? Missä?
- Muuta palveluun liittyvää

Liite 2: Kyselyn vastauksien yhteenveto

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

PROJEKTI: Rajat ylittäviä sähköisiä palveluja koskeva selvitys

Kesä-elokuussa toteutetun taustatietokyselyn tuloksien yhteenveto loppuraportin liitteeksi

Liitetty loppuraporttiin: 15.12.2015

Projektiyhmä: Juhani Korhonen ja Olli-Pekka Rissanen, Valtiovarainministeriö
Arto Smolander, Maria Sangder ja Dimitri Huttunen, Talent Vectia Oy

Johdanto kyselyn lähtökohtiin ja tuloksien yhteenvetoon

- Valtiovarainministeriö käynnisti kesäkuussa 2015 selvityksen valtioiden rajat ylittävästä viranomaisten sähköisestä tiedon vaihdosta ja sähköisistä palveluista. Selvityksen käynnistämisen lähtökohtina olivat:
 - a) Rajat ylittävä viranomaisten sähköinen tietojen vaihto on lisääntynyt erityisesti viimeisen 10-15 vuoden aikana. EU:n komissio on kehittänyt uusia sähköisiä palveluja ja tiedonvaihtokanavia EU:n toimielinten ja jäsenmaiden välille jo vuosien ajan.
 - b) OECD:n julkaisi helmikuussa 2015 Suomen ja Viron hallintopolitiikan maa-arvioinnin, jonka yksi keskeinen teema on Suomen ja Viron välisten sähköisten palvelujen kehittämisen. Raportti sisältää useita suosituksia rajat ylittävien palvelujen ja digitaalisen hallinnon edistämiseksi.
 - c) Kokonaiskuva Suomen viranomaisten harjoittamasta valtioiden rajat ylittävästä sähköisestä tietojen vaihdosta tai sähköisistä palveluista puuttuu. Näitä ei ole aiemmin selvitetty.
- Selvitystyön tarkoituksena on syksyn 2015 aikana:
 - a) muodostaa kokonaiskuva Suomen ja muiden maiden taikka kansainvälisten organisaatioiden välisestä viranomaisten tiedonvaihdon ja sähköisten palvelujen nykytilanteesta ja tavoite-tilasta,
 - b) tunnistaa, millaiselle sähköiselle tiedonvaihdolle ja palveluille olisi tarvetta ja
 - c) tunnistaa, miten digitalisaatiota voitaisiin edistää rajat ylittävässä tietojenvaihdossa ottaen huomioon sekä OECD:n suositukset että EU:n komission eri kehittämissuunnitelmat ja suunnitelmat.
- Selvitys lähti liikkeelle kesä-elokuun aikana kyselyllä, joka kohdistettiin 22 julkisen hallinnon organisaatioon. Kyselyn vastauksien 1. yhteenveto oli kyselyyn kutsuttujen tahojen kommentoitavana 23.09.-05.10.2015 aikana.
- Kommentointikauden loppuun mennessä vastauksia saatiin **19** organisaatiosta ja kattaen **65** palvelua tai tiedonvaihdon tilannetta.
- Kyselyn vastauksien tarkennettu yhteenveto on tämä dokumentti. Tässä dokumentissa ei ole vielä mitään johtopäätösosuutta. Vain vastanneet organisaatio on ryhmitelty samankaltaisten kanssa.
- **Vastauksissa ei ole pyritty täydellisyyden hakuun, vaan vastausten kautta halutaan antaa riittävän kattava ja konkreettinen kuva erilaisista valtakunnan rajat ylittävästä tiedonvaihdosta ja palveluista, joita on julkisessa hallinnossa. Mahdolliset virheet ja puutteet ovat projektitiimin vastuulla.**
- Selvitystyötä koskeviin kysymyksiin vastaavat Juhani Korhonen (juhani.korhonen@vm.fi; puh 02955 30234) ja Olli-Pekka Rissanen (oli-pekka.rissanen@vm.fi, puh 02955 30364) valtiovarainministeriöstä sekä Arto Smolander (arto.smolander@talentvectia.com; puh. 04083 38050) Talent Vectia Oy:stä, joka tukee valtiovarainministeriötä tässä selvitystyössä.

Palvelukuvauksiin saatuun taustatietojen lähteet

Taho / aakkosjärjestys	Vastaaja
Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira)	Johanna Knekt
Eläketurvakeskus (ETK)	Sari Alanko
Kansaneläkelaitos (Kela)	Mikael Forss
Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi)	Ville Auero, Kirsi Pulkamo, Sanna Sonninen
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (Fimea)	Juha-Pekka Nenonen
Maahanmuuttovirasto (Migri)	Petri Kujala
Maistraatti	Merja Koponen
Patentti- ja rekisterihallinto (PRH)	Eero Mantere
Poliisihallitus	Risto Niskanen
Rajavartiolaitos (Raja)	Nina Forstén
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)	Olli Nylander
Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)	Essi Rentola
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)	Viveca Bergman
Tilastokeskus	Jennika Leino
Ulkoministeriö (UM)	Ari Uusikartano
Verohallinto	Ann-Sofi Johansson, Kirsi Haapakoski
Väestörekisterikeskus (VRK)	Timo Salovaara
Säteilyturvakeskus (STUK)	Kaj Vesterbacka
Ympäristökeskus (SYKE)	Yrjö Sucksdorff, R. Teiniranta, E. Järvenpää

15.12.2015

VALTIOVARMINISTERIÖ 3

Perustelut vastaajatahojen ryhmittelyyn

- Kyselyn vastaukset on seuraavassa ryhmitelty 5 osajoukkoon, jotka ovat esittämisyjärjestyksessään:
 - a) Sosiaalivakuutuksiin liittyvä tiedon vaihto: ETK, KELA ja STM
 - b) Verotusta ja yritystoimintaa koskeva tiedon vaihto: PRH ja VERO
 - c) Väestötietoihin liittyvä tiedonvaihto: MAISTRAATTI ja VRK
 - d) Rajat ylittävään liikkumiseen, maahanmuuttoon sekä sisäiseen turvallisuuteen ja rikostentorjuntaan liittyvä tiedon vaihto: MIGRI, POLIISI, RAJA ja UM
 - e) Eurooppalaiseen tai lähialueen tilastointiin liittyvien tietojen vaihto: EVIRA, FIMEA, STUK, SYKE, THL, TILASTOKESKUS, TRAFI ja VALVIRA
- Perustelut ryhmittelylle ovat:
 - Samaan osajoukkoon sijoitettujen tahojen vastaukset olivat saman sisältöiset palvelun / tiedonvaihdon perustehtävän, kohderyhmän ja haasteiden kannalta. Määritetty ryhmäotsikko ei kattavasti kuvaa organisaatioihin liittyvää tiedonvaihtoa.

15.12.2015

VALTIOVARMINISTERIÖ 4

Sosiaalivakuutuksiin liittyvä tiedon vaihto

ETK, KELA JA STM

15.12.2015

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 5

Palveluiden tiedonvaihdon rajat ylittävyyden yhteenveto: ETK, KELA ja STM

Palvelu	Viro	Pohjoismaat	Muu EU*
Suojattu sähköposti-yhteys: Kela	Kyllä	Ruotsi	Ei
Suojattu sähköposti-yhteys: ETK (Kiinteä suojattu sähköposti Suomen, Viron ja Ruotsin eläkelaitosten välillä: toteutettu eri tekniikoilla)	Kyllä	Ruotsi	Ei
Elossaolotodistukset sähköisenä tiedonvaihtona ETK ja Kela Eläkkeensaajien olosuhdemuutostietojen (nimitetään myös henkilötietodistustus / elossaolotodistustus) vaihto	Ei	Ruotsi, Norja	Ei
Sähköinen vakuutusnumeroiden vaihto (E501) ETK (Siirtotyöntekijöiden vakuutusnumeroiden vaihto)	Ei	Ruotsi, Norja	Saksa
Online-yhteys vakuutushistoriatietoihin (E505) ja tietoihin eläkkeiden määrästä ETK ja Kela. (Saksan EOA-kyselypalvelu: the European Online Information Procedure of the Deutsche Rentenversicherung for access to German insurance and pension data)	Ei	Ei	Saksa
Elossaolotodistukset Kela (Kuolin- ja osoitetietojen vaihto: tiedosto)	Ei	Ei	Saksa
Vakuutushistoriatiedot (E505) Kelaan	Ei	Ruotsi	Saksa
Sairaanhoidot: e-lomake	Kyllä	Ei	Ei

15.12.2015

* EU poislukien Viro ja Pohjoismaat, jotka omassa sarakkeissaan

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 6

Kehitteillä oleva rajat ylittävät palvelut ja tiedonsiirto: ETK, KELA ja STM

- EESSI (Electronic Exchange of Social Security Information), jossa on tarkoitus toteuttaa EU:n laajuisen sosiaaliturvasektorin tietojenvaihto (perusta sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetussa asetuksessa 883/2004 ja sen toimeenpanoasetuksessa 987/2009). EU asetuksen 883/04 mukainen tiedonvaihto EU ja ETA maiden välillä koskien sosiaaliturvasektorin tietoja. Nykyinen paperiliikenne korvataan sähköisillä sanomilla. Kela rakentaa ja ylläpitää yhteyspistettä, jonka kautta sanomanvaihto tapahtuu. Laitoksia mukana Suomesta noin 100 sosiaaliturvasektorin toimijaa.
- Online-kyselyt Ruotsin eläke- ja vakuuttamistietoihin (LEFI-palvelu).
 - Försäkringskassan ja Pensionmyndighetenin etuustietojen käyttäminen Lefi-verkkopalvelun kautta
 - Lisäeläkkeiden määrät Ruotsista Suomeen, xml-sanoma
- Jo Ruotsin kanssa käytettävän suojatun sähköpostiyhteysteknologian ja –käytännön laajentaminen Norjan, Tanskan ja Islannin kanssa käytävään tiedonvaihtoon. Sopimusneuvottelut ovat loppusuoralla ja itse toteutus on hyvin nopea.
- Kela ja ETK ovat käyneet Viron kanssa alustavia neuvotteluita mahdollisuudesta saada Kelalla ja ETK:lle katseluoikeudet Viron x-road (palveluäyly) palveluun.
 - Tavoitteena on, että näin vältettäisiin päällekkäistä vakuuttamista Suomessa ja Virossa ja toisaalta päällekkäisiä etuuskien maksuja. Nämä katseluoikeudet eivät korvaisi EESSI:n kautta välitettävää tietoa. Suorat katseluoikeudet kuitenkin vähentäisivät kyselyitä ja viestienvaihtoa EESSIn kautta, kun käsitteijä Suomessa olisi jo voinut tarkistaa osana tiedoista Viron järjestelmästä suoraan.
 - HUOM! Muilla EU-mailla on käytössä vastaavia palveluita keskenään. Näitä on esimerkiksi Luxemburgilla naapurimaiden kanssa sekä esimerkiksi Saksan ja Italian välillä.
- Eläkkeensaajien kuolintietojenvaihto Espanjan ja Saksan kanssa.
 - Kuolintietojenvaihto Espanjan kanssa, tiedosto.
- Kelan etuustietopalvelun tarjoaminen rajojen ulkopuolelle, esim. Ruotsin ja Viron sosiaaliturvalaitokselle.
 - Tämä on ideatasolla; ei ehkä ole juridisesti tällä hetkellä mahdollista.

15.12.2015

VALTIOVARMINISTERIÖ 7

Sähköiset tiedonvaihtosopimukset sosiaaliturvatoimijoiden kesken

Palvelun kuvauksen tiedot: Sosiaali- ja terveysministeriö

Palvelun kuvaus

- Palvelun mahdollistama tiedonvaihto edistää tehokkaampaa toimeenpanoa ja vähentää asiakaalle raskasta etuuskien takaisinperintää.
- Kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvaa sähköistä tiedonvaihtoa, joka koskee elossaolotodistuksia ja kuolintietoja:
 - Tiedon vaihto käydään EU:n n. 15 000 sosiaaliturvalaitoksen välillä edelleen pääosin paperilomakkeilla.
 - Jäsenvaltioilla on kuitenkin jo pitkään ollut erilaisia kahden ja monenvälisiä sähköisiä tiedonvaihtoa koskevia järjestelmiä.
- Tietoja vaihdetaan virheiden ja väärinkäytösten välttämiseksi. Esim. kuolintietojen välityksessä tavoitteena on liikamaksujen välttämiseksi.
- Kelalla ja ETK:lla on suojattu sähköpostiyhteys Viron ja Ruotsin kanssa. Neuvottelussa suojattu sähköpostiyhteys muiden pohjoismaiden kanssa.
- Muut rajat ylittävät palvelut ja tiedonvaihdot:
 - Sähköinen vakuutusnumeroiden vaihto Suomen, Ruotsin, Norjan ja Saksan välillä.
 - Verkkoyhteys Saksan vakuutushistoriatietoihin ja tietoihin eläkkeiden määristä (ETK ja Kela).
 - Vakuutushistoriatiedot Norjasta ja Ruotsista Kelaan.

Palvelun kehityskohteet

- Ei merkittäviä kehitystarpeita. Palvelu liittyy tulevaan EESSI-järjestelmään.

15.12.2015

8

VALTIOVARMINISTERIÖ

Eläkkeensaajien olosuhdemuutostietojen vaihto

tunnetaan myös nimellä henkilötietodistust / elossaolodistust
 Palvelun kuvauksen tiedot: Eläketurvakeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelu välittää ajantasaista tietoa eläkkeensaajan olosuhdemuutoksista ja estää toiseen maahan maksettavien työeläkkeiden liikamaksut kuolemantapauksissa.
 - Eläkkeensaajien olosuhdemuutostietojen vaihto on eläkkeensaajan asuinmaan ja eläkkeen maksajamaan välistä tietojen vaihtoa.
- Palvelun ideana on se, että eläkettä maksavan maan laitos lähettää kuukausittain kyselytiedoston eläkkeensaajan asuinmaan laitokselle. Palvelu toimii Pohjoismaissa (Suomi, Ruotsi, Norja).
 - Eläkkeensaajan asuinmaa lähettää tiedot eläkkeensaajasta (nimi, osoite, siviilisääty ja mahd. kuolintieto).
 - Tiedot vaihdetaan edifact-formaatilla sTesta II-tietoliikenneverkon välityksellä.
- Sekä eläkkeensaajien olosuhdemuutostietojen vaihdon että siirtotyöntekijöiden vakuutusnumeroiden (ks. seur.sivu) vaihdon ylläpitokustannukset ovat ETK:n kannalta yhteensä noin 75 000 EUR/vuosi sekä tuotannonhoidollisena työ määränä yhteensä noin 50 htpv/vuosi.

Palvelun kehityskohteet

- Nykyiset palvelun tietoliikenneyhteydet:
 - Palvelun aineistojen siirrossa sTestalta Tiedolle on ongelmia.
 - ETK ja Kela ovat viestineet Valtorille tarpeesta saada uusi tietoliikenneyhteys Tiedon ja Valtorin välille (nykyinen vpn:n kautta oleva yhteys tehtäisiin VY verkon kautta). Toistaiseksi uuden yhteyden rakentaminen ei ole edennyt.
- EU:n laajuinen sosiaaliturvasektorin EESSI-liikenne tulee muuttamaan sanomaformaattia sekä todennäköisesti myös tiedonvälitysprosessia.

Siirtotyöntekijöiden vakuutusnumeroiden vaihto

Palvelun kuvauksen tiedot: Eläketurvakeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelun avulla siirtotyöntekijöiden vakuutusnumeroita voidaan vaihtaa henkilön kansalaisuusmaahan ja työskentelymaan välillä
- UM-henkilötietorekisteri sisältää EU-jäsenmaiden ja ETA-maiden vakuutusnumero- ja henkilötietoja. Tiedot saadaan tehtävään nimetyiltä ulkomaisilta toimielimiltä.
- Työskentelymaa lähettää ilmoituksen työntekijän rekisteröinnistä työeläkejärjestelmän piiriin henkilön kansalaisuusmaahan.
 - Ilmoitus sisältää työntekijän kansallisen vakuutusnumeron (henkilötunnuksen) ja muita henkilötietoja.
 - Kansalaisuusmaa välittää vastauksella tiedon henkilön tunnistamisesta ja kansalaisuusmaahan vakuutusnumeron.
- Palvelua käyttää Suomessa ETK, Kela ja työeläkelaitokset
- Sekä siirtotyöntekijöiden vakuutusnumeroiden vaihto että eläkkeensaajien olosuhdemuutostietojen vaihdon (ks. edel.sivu) ylläpitokustannukset ovat ETK:n kannalta yhteensä noin 75 000 EUR/vuosi sekä tuotannonhoidollisena työ määränä yhteensä noin 50 htpv/vuosi.

Palvelun kehityskohteet

- Nykyiset palvelun tietoliikenneyhteydet:
 - Palvelun aineistojen siirrossa sTestalta Tiedolle on ongelmia.
 - ETK ja Kela ovat viestineet Valtorille tarpeesta saada uusi tietoliikenneyhteys Tiedon ja Valtorin välille (nykyinen vpn:n kautta oleva yhteys tehtäisiin VY verkon kautta). Toistaiseksi uuden yhteyden rakentaminen ei ole edennyt.
- EU:n laajuinen sosiaaliturvasektorin EESSI-liikenne tulee muuttamaan sanomaformaattia sekä mahdollisesti myös tiedonvälitysprosessia.
- Henkilötunnusteiden (PIN) vaihto on EESSI:ssä pakollista kaikille EU-maille (vaihto tulee laajentumaan)

Saksan EOA-kyselypalvelu

Palvelun kuvauksen tiedot: Eläketurvakeskus

Palvelun kuvaus

- EOA: the European Online Information Procedure of the Deutsche Rentenversicherung for access to German insurance and pension data.
- Saksan eläkelaitoksen DRV:n tarjoama online-palvelu (web) virkailijoille henkilön Saksan vakuutushistoriatietojen ja eläkkeen maksumäärien kyselyihin.
 - Palvelua käytetään sTesta II-tietoliikenneverkon välityksellä.
- Palvelu nopeuttaa EU-eläkeasian käsittelyä.
- Palvelun käytöstä ei aiheudu varsinaisia järjestelmän ylläpitokustannuksia (Saksan ylläpitämä ja tarjoama palvelu).
 - Palvelun käytön hoito (lähinnä kielikäännökset ja käyttövaltuuksien pyynnöt palveluun) työllistää vähäisessä määrin.

Palvelun kehityskohteet

- Ei merkittäviä kehitystarpeita.

Kiinteä suojattu sähköposti eläkelaitosten välillä

Palvelun kuvauksen tiedot: Eläketurvakeskus

Palvelun kuvaus

- ETK:n ja Viron Ensibin välinen kiinteä suojattu sähköposti on toteutettu käyttäen sTesta II-tietoliikenneverkkoa.
- ETK:n ja Ruotsin Pensionsmyndighetenin/Försäkringskassanin välinen kiinteä suojattu sähköpostiyhteys on toteutettu käyttäen TLS:ää.
- Hyötynä eläke- ja vakuuttamisasian käsittelyn nopeuttaminen. Suojatun sähköpostin välityksellä on mahdollista lähettää tietoja, jotka sisältävät yksilöllistä tietoa (esim. henkilötunnus).

Palvelun kehityskohteet

- Kiinteiden suojattujen sähköpostiyhteyksien laajentaminen muiden maiden eläkelaitosten kanssa.
- Tällä hetkellä sopimusneuvottelut ovat käynnissä muiden pohjoismaiden (Norja, Tanska ja Islanti) kanssa.
- Toivottu Viron Ensibiltä siirtymistä sTesta II:sta TLS:ään.

Verotusta ja yritystoimintaa koskeva tiedon vaihto

PRH JA VERO

15.12.2015

VALTIOVARMINMINISTERIÖ 13

Palveluiden tiedonvaihdon rajat ylittävyyden yhteenveto: PRH ja VERO

Palvelu	Viro	Pohjoismaat	Muu EU*
Tietoja joka liittyy verotukseen, juridinen perusta mahdollistaa vain verotustietojen vaihto. Tietoja ovat Suomen sisäisen lainsäädännön alla, toisen maan sisäisen lainsäädännön alla sekä kansainvälisten sopimuksien alla salassa pidettävää, sen lisäksi liittyy tietoihin käyttörajoituksia. Tietoja saa käyttää vain ja ainoastaan verotusta varten.	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Virallista yritystietoa Euroopasta ERB: EBR-palvelu on 26 eurooppalaisen maan kaupparekisterin yhteinen tietopalvelu, josta on saatavissa virallista ja luotettavaa rekisteritietoa suoraan kunkin maan kansallisesta kaupparekisteristä. Eurooppalaisen yrityksen perustiedot, edustajat, tiilinpäätös ja muita yritystietoja	Kyllä	EU-maat	Kyllä

* EU poislukien Viro ja Pohjoismaat, jotka omissa sarakkeissaan

15.12.2015

VALTIOVARMINMINISTERIÖ 14

Kehitteillä oleva rajat ylittävät palvelut ja tiedonsiirto: PRH ja VERO

- Vaihdetavassa tiedossa on kehitettävää mutta ei liity sähköiseen tiedonvaihtoon.
 - Viro on Suomelle tärkeä kumppani ja erityisesti työvoimaa liikkuu paljon maiden välillä.
 - Jotta verotus voitaisiin suorittaa oikeana, reaaliaikaisena ja oikea määräinen, on tarve saada enemmän tietoa kuin tänä päivänä liikkuu säännönmukaisessa tietojenvaihdossa.
- Tieto pitää myös olla mahdollisimman reaaliaikaisina, tämä toteutuisi "suorana pääsynä" etukäteen sovittuihin tietoihin Viron verorekisterissä kuten esim.:
 - Payments made to employees,
 - Withheld and calculated taxes,
 - Employers of a natural person,
 - Payments and taxes subject to social tax,
 - Control of tax arrears' absence,
 - Legal person's data on VAT"
- Reaaliaikainen verotustietojenvaihto mahdollistaisi tietojenvaihdon tilanteissa, joissa nykyään olemme ilman tietoa (esim. asiakaspalvelutilanne, verotarkastuksen haastattelutilanne tms.)
 - X-Road Viron kanssa ja mahdollisesti tulevaisuudessa myös muiden maiden kanssa luo pohjan.
- Tarvittaisiin sähköistä palvelua Pohjoismaiden välisen virka-apusopimuksen 20 artiklan mukaisen sopimuksen veron kannosta ja siirrosta (ns. TREKK-sopimus) hallinnollisen menettelyn nykyaikaistamiseen, nopeuttamiseen ja tehostamiseen.
 - Mainitun sopimuksen mukaisen rajat ylittävän veron siirron hallinnointi siirtyisi yhteispuhjoismailta paperilomakkeilta sähköiseen ympäristöön.
 - Tehostaisi hallinnollista menettelyä, niin että oikea määrä veroja päätyisi mahdollisimman oikea-aikaisesti "oikealle" verohallinnolle.

15.12.2015

VALTIOVARMINISTERIÖ 15

X-Road / Palveluväylä (ei vielä käytössä)

Palvelun kuvauksen tiedot: Verohallinto

Palvelun kuvaus

- Palvelu / teknologia liittyy reaaliaikaiseen tietojenvaihtoon henkilöiden ja yritysten verovalvonnassa.
- Tavoitetilassa verotustietojen reaaliaikaisesta vaihdosta hyötyisivät veronmaksaja-asiakas, jonka ei tarvitsisi hakea erillistä todistusta toisesta valtiosta sekä tietoja vaihtavat valtiot, Suomi ja Viro
- Tällä hetkellä tietoja ei vaihdeta, vaan tietojenvaihdon teknistä ja juridista puolta on selvitetty.
- Tietojenvaihdon on perustuttava lainsäädäntöön ja valtioiden välisiin sopimuksiin sekä vaihdettavasta tiedosta riippuen direktiiveihin tai asetuksiin.

Palvelun kehityskohteet

Tekniset

- Käyttäjätasvällisyys, joka mahdollistaisi reaaliaikaisen, kyselyihin perustuvan tietojenvaihdon
- Mahdollisuus massatiedusteluihin (juridisen puolen salliessa)

Juridiset

- Selvittävää oikeus ko. tietojenvaihtoon nykyisten säännösten puitteissa

15.12.2015

16

VALTIOVARMINISTERIÖ

Suomen ja Viron välillä verotukseen liittyvä tiedonvaihto

Palvelun kuvauksen tiedot: Verohallinto

Palvelun kuvaus

- Palvelun avulla vaihdetaan verotustietoja Suomen ja Viron välillä.
- Juridinen perusta mahdollistaa vain verotustietojen vaihdon.
- Tiedot ovat Suomen ja Viron sisäisen lainsäädännön alla sekä kansainvälisten sopimuksien alla salassa pidettäviä.
 - Tietoja saa käyttää vain ja ainoastaan verotusta varten.
- Tiedot vaihdetaan EU:n CCN-verkon kautta, joka on EU:n ylläpitämä ja suojattu.
 - EU CCN verkko on EU:n ylläpitämä, Suomen ylläpitokustannukset näin pienemmät.
- Palvelun käyttö kokonaisuudessaan molempiin suuntiin vie resursseja noin 8 henkilötyövuotta / vuosi.

Palvelun kehityskohteet

- Tiedonvälityskanava CCN toimii nykyiseen tietojenvaihtoon, kehitys tapahtuu EU-tasolla
- Vaihdettavassa tiedossa on kehitettävää
 - Reaaliaikaista tietoa on saatava paremmin

15.12.2015

17

VALTIOTARKINMINISTERIÖ

Ulkomaisten asiakkaiden Suomen verotietojen sähköinen hallinnointi ja lähetys (toimintatapa)

Palvelun kuvauksen tiedot: Verohallinto

Palvelun kuvaus

Toimintatapa perustuu seuraaviin vaiheisiin:

- Koneellisesti poimitaan ulkomaisten asiakkaiden Suomen lähdeverotuksesta perustiedot ja lähetetään ne ennalta sovitun ajankohdana säännöllisesti näiden henkilöiden asuinvaltioihin.
- Toimitaan siten, että mahdollisimman tehokkaasti työstetään ulkomailta saapuvia tietoja, jotka usein vaativat manuaalisyötä tulonsaajien tunnistamisessa. Tämän jälkeen voidaan vasta analysoida, onko ulkomailta saatu tulotieto jo verovelvollisen itse ilmoittama, ja onko ko. tulo veronalaista Suomessa.
- Tietoja vaihdetaan, jotta tuloverosopimusten perusteella maailmanlaajuinen verotusoikeus on pääsääntöisesti henkilön verosopimuksen mukaisella asuinvaltiolla:
 - Toisessa valtiossa saatu tulo on yleensä ilmoitettu pelkästään tulon lähdevaltiossa, eikä asuinvaltio tiedä tulosta.
- Automaattisella tietojenvaiholla pyritään vähentämään nollaverotusta, ja saamaan asuinvaltion veroviranomaisille verovelvollisten tulojen ja varallisuuden kokonaiskuva.

Palvelun kehityskohteet

- KVATI-sovellus on otettu käyttöön kesällä 2015, joten sen toiminnassa on vielä kehitettävää.
 - Useita suunniteltuja ominaisuuksia jouduttiin rajaamaan pois rahanpuutteen takia
 - Rahanpuute rajaa myös tulevaisuuden kehittämismahdollisuuksia ja nyt käytössä esiin tulevien virhetilanteiden ratkaisumalleja
- Merkittävin automaattisen tietojenvaihdon edellyttämän tiedonkeruun rajoite on Suomen verolainsäädäntö, jossa ei vaadita ulkomaisen verotunnisteen ilmoittamista pakollisena tietona
- Konkreettisesti kehitystä rajoittaa Verohallinnon IT-kehittämisen tiukat budjettiraamit, sekä käytettävien IT-konsulttien vaihtuminen ja siitä aiheutuva rajallinen asiantuntemus.

15.12.2015

18

VALTIOTARKINMINISTERIÖ

Virallista yritystietoa Euroopasta (ERB)

Palvelun kuvauksen tiedot: Patentti- ja rekisterihallitus

Palvelun kuvaus

- EBR-palvelu on 26 eurooppalaisen maan kaupparekisterin yhteinen automatisoitu tietopalvelu, josta on saatavissa virallista rekisteritietoa jokaisen maan kansallisesta kaupparekisteristä.
- EBR-palvelusta voi hakea yritystietoja Euroopasta joko yrityksen toiminimellä tai tunnuksella. Toiminimenhauulla saa tietoon yrityksen nimen, tunnuksen ja rekisterin nimen.
- Yrityksen perustiedot-raportti on saatavilla kaikista EBR-palvelussa mukana olevista kaupparekistereistä. Se sisältää seuraavat tiedot:
 - Yrityksen toiminimi ja tunnus
 - Osoite- ja yhteyshiedot
 - Yritysmuoto ja yrityksen tila
 - Toimiala
 - Rekisteröintipäivämäärä ja rekisterin pitäjä
 - Osakepääoma
 - Viimeisin tilinpäätöksen toimittamisajankohta
- EBR-palvelussa on tarjolla yhtiöjärjestyksiä, vuosilmoituksia ja rekisteröintitodistuksia

Palvelun kehityskohteet

- Olisi hyvä saada kaikki EU-maat mukaan
- Yleisesti kehittämisen suunnasta: kansallisista rekistereistä pitäisi mennä yhteisten rekisterien suuntaan.

Muut PRH:hon liitettävät palvelut

Palvelun kuvauksen tiedot: PHR Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2015-2018

Täydentävät tiedot

- PRH osallistuu aktiivisesti yhdessä eurooppalaisten IPR-virastojen kanssa verkkoasioinnin ja tietojärjestelmien kehitystyöhön, esimerkiksi:
 1. sähköisen patenttiasioinnin toteuttaminen Euroopan patenttinviraston EPO:n kanssa sekä
 2. tavaramerkkien ja mallien sähköisten asiointi-, käsittely- ja tietopalvelujärjestelmien kehittäminen, jota tehdään Euroopan yhteisön sisämarkkinoiden harmonisointiviraston (OHIM) kanssa:
 - Kesäkuussa 2013 PRH:ssa otettiin käyttöön tavaramerkkien sähköinen hakemusmenettely.
 - Vuoden 2014 aikana oli tarkoitus ottaa käyttöön tavaramerkkien sähköinen käsittelyjärjestelmä siihen liittyvine palveluineen.

Väestötietoihin liittyvä tiedonvaihto:

MAISTRAATTI JA VRK

15.12.2015

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 21

Palveluiden tiedonvaihdon rajat ylittävyyden yhteenveto: MAISTRAATTI ja VRK

Palvelu	Viro	Pohjoismaat	Muu EU*
Pohjoismaiden välillä muuttavia henkilöitä koskeva väestörekisteritietojen vaihto ("Nordic moving")	Ei	Kyllä	Ei
Väestörekisteritietojen vaihto	Kyllä	Ei	Ei
Maassa asuvien Suomen kansalaisten osoitetiedot vaalien toimeenpanon yhteydessä käytettäviksi	Ei	Ruotsi	Ei
Europarlamenttivaaleissa äänioikeutettujen henkilöiden tietojen vaihto EU:n jäsenvaltioiden kesken	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Eurooppalainen perintötodistus	Kyllä	EU-maat, paitsi Tanska	KYLLÄ, paitsi Iso-Britannia ja Irlanti
Apostille	Haagin yleissopimuksen ratifioineet maat	Haagin yleissopimuksen ratifioineet maat	Haagin yleissopimuksen ratifioineet maat
Henkilö-, perhe- ja perintöasioiden – alueella oleva tiedonvaihto postitse tai sähköpostitse	Kyllä	Kyllä	Kyllä

15.12.2015

* EU poislukien Viro ja Pohjoismaat, jotka omissa sarakkeissaan

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 22

Kehitteillä oleva rajat ylittävät palvelut ja tiedonsiirto: MAISTRAATTI ja VRK

- EU on pohjistanut virallisten asiakirjojen vapaata liikkumista v.2010 julkaistulla Vihreällä kirjalla (KOM(2010); 747). Tämä käynnisti kuulemisen sekä virallisten asiakirjojen vapaata liikkuvuutta että väestörekisteritietojen vaikutusten tunnistamista koskeviin kysymyksiin.
- EU:n jäsenvaltioiden (ja Pohjoismaiden) välistä väestörekisteritietojen vaihtoa tulisi edelleen kehittää koskien ainakin:
 - maasta toiseen muuttamista koskevat tiedot
 - syntymät, kuolemat ja avioliitot: kuolintiedot käytännössä tärkeimmät.
 - Mikäli Pohjoismaiden kesken sovittu menettely maahanmuuttajien tietojen vaihtamiseksi saataisiin laajemmin koskemaan eri EU:n jäsenvaltioita, saataisiin tehokkaasti estettyä ns. kirjoilla olo kahdessa jäsenvaltiossa yhtä aikaa.
 - Tämä estäisi esim. asumisperusteisten etuuksien ja palvelujen käyttämisen kahdessa jäsenvaltiossa.
 - Väestötilastojen sekä paikallisvaalien toimittamisen luotettavuus ja uskottavuus paransi, ym.
 - Nykyisessä maassa asuvia toisen valtion kansalaisia koskevien kuolintietojen välittäminen kotivaltiolle olisi ehkä periaatteen ja teknisen toteutuksen tasolla helpoiten aikaan saatavissa; mutta tämä ei toimi nykyisin edes Ruotsin ja Suomen välillä.
 - Kuolintietojen vaihdolla olisi iso vaikuttavuus, kun tosiasiallisesti kuolleet maasta muuttaneet kansalaiset eivät roikkuisi rekistereissä "elävien kirjoissa".
 - Väestörekisteritietojen vaihto voisi mahdollisesti kehityksessään korvata joitain toimialakohtaisia kansainvälisen viranomaisyhteistyön ja tietojen vaihdon muotoja (rationalisointinäkökulma)
- Teknisen kehityksen osalta VRK:ssa seurataan Viron X-roadin ja Suomen palveluväylän kehitystä ja niiden tuomia mahdollisuuksia sekä tiedonvaihtoon että palveluprosessien kehittämiseen.

15.12.2015

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 23

Pohjoismaiden välillä muuttavia henkilöitä koskeva väestörekisteritietojen vaihto

Palvelun kuvauksen tiedot: Väestörekisterikeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelussa siirretään sähköisesti Pohjoismaasta toiseen muuttavan henkilön tietoja lähtö- ja tulomaan väestörekisterinviranomaisten kesken.
 - Pohjoismaasta toiseen muuttavan on ilmoitauduttava (=tehtävä maahanmuuttoilmoitus) tulomaan väestörekisteriviranomaiselle.
 - Tulomaan viranomaisen rekisteröi muuttajan tulomaan lainsäädännön mukaisesti.
 - Tulomaan viranomaisen ilmoittaa lähtövaltion väestörekisterin keskusviranomaiselle rekisteröineensä muuttajan tulomaassa asuvaksi.
 - Tulomaa voi tehdä lähtömaan väestörekisteristä muuttajan perushenkilötietoja koskevan kyselyn (esim. muuttajan mukanaan tuomissa henkilöllisyyttä ja henkilötietoja todistavien asiakirjojen oikeellisuuden varmistamiseksi).
- Tiedonvaihdon tarkoitus on varmistaa, että henkilö on kirjoilla yhdessä maassa kerrallaan.
- Palvelun toteutus vie vähän resursseja maistraateissa. Järjestelmä lähettää tiedon automaattisesti ja sähköisenä.

Palvelun kehityskohteet

- Ei merkittäviä kehitystarpeita

15.12.2015

24

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Väestörekisteritietojen vaihto Viron kanssa

Palvelun kuvauksen tiedot: Väestörekisterikeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelun avulla Suomen Väestörekisterikeskus (VRK) ja Viron sisäministeriö luovuttavat toisilleen perustietoja kaikista väestörekisteriin merkityistä toisen maan kansalaisista (kattavat poikkileikkaustiedot).
- VRK ja Viron sisäministeriö ilmoittavat toisilleen säännöllisesti maahanmuuttotilanteesta väestörekisteriin rekisteröidyistä toisen maan kansalaisista.
- Toisesta maasta saatuja tietoja voidaan hyödyntää väestörekisterin tietojen, lähinnä asuinpaikkatietojen, oikeellisuuden tarkistamisessa.
- Tietojen vaihtoa hyödyntää pääosin tällä hetkellä Viron sisäministeriö, Suomessa asuvien Viron kansalaisten lukumäärän ollessa moninkertainen Virossa asuvien Suomen kansalaisten lukumäärään nähden.
- Sääädöspöytäkirjan puuttuessa Virossa saatavia tietoja ei voida käyttää automaattisesti Suomen väestötietojärjestelmän (VTJ) tietojen ylläpidossa.

15.12.2015

Palvelun kehityskohteet

- Palvelu pitäisi muuttaa samalla tavalla automatisoiduksi ja Virossa tehtyjen maahan muuttajan asuinpaikkaa koskevat päätökset pitäisi saada Suomen viranomaisia sitoviksi, kuin on Pohjoismaisessa muuttoilmoitusmenettelyssämme.
- Virossa saatavissa olevia tietoja sinne Suomesta muuttaneita henkilöitä koskien ei voida käytännössä hyödyntää, koska sääädöspöytäkirjan tietojen hyödyntämiselle automaattisesti Suomen väestötietojärjestelmän ylläpidossa puuttuu.
 - Rajoitteen poistolla on painava tarve. VRK on tehnyt valtiovarainministeriölle aloitteen muuttoilmoitusmenettelyn kehittämisestä Viron kanssa keväällä 2015.
 - Merkittävin vaikuttavuus olisi sillä, että VRK:n esitys merkitsi toteutuessaan sitä, että asuinperusteisten etuuksien nauttiminen yhtä aikaa sekä Suomessa että Virossa olisi tehokkaasti estetty, ja Virossa tosiasiallisesti palanneet virolaiset saataisiin "siivottua" pois Suomen VTJ:stä, esim. väärästä väestötietojärjestelmästä.

25

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Ruotsissa asuvien Suomen kansalaisten osoitetiedot vaalien toimeenpanon yhteydessä käytettäviksi

Palvelun kuvauksen tiedot: Väestörekisterikeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelun avulla Väestörekisterikeskus tilaa Ruotsin väestörekisterin keskusviranomaiselta (Skatteverket) Ruotsissa asuvien Suomen kansalaisten osoitetiedot aina, kun Suomessa toimitetaan valtakunnalliset vaalit.
- Tiedot saadaan sähköisessä muodossa ns. poikkileikkausaineistona ja ne voidaan lähes kokonaisuudessaan rekisteröidä väestötietojärjestelmään automaattisesti.
- Tarkoituksena on ajantasaistaa Ruotsissa asuvien Suomen kansalaisten osoitetiedot vaalien äänioikeusilmoitusten perille menon varmistamiseksi.
- Palvelun toteutus vie joitakin kymmeniä henkilötyöpäiviä/vaali. Työllistävintä on automaattisesti tunnistamatta jääneiden henkilöiden tietojen manuaalinen käsittely maistraateissa.

15.12.2015

Palvelun kehityskohteet

- Palvelu ei ole jatkuva, vaan kertaluontoinen. Tietojen jatkuva saanti olisi tavoiteltavaa, mutta vain mikäli tämä näyttäytyy tarkoituksenmukaisena myös kustannusten ja hyötyjen vertailun jälkeen.
- Asiaa ei ole arvioitu eikä todennäköisesti tulla arvioimaan, ennen kuin tärkeämpänä pidetyt kansainvälisen tietojenvaihdon kehittämistarpeet on tyydyttävästi ratkaistu.
 - Rajoitetta ei ole tarkoitus poistaa kiireellisesti.

26

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Europarlamenttivaaleissa äänioikeutettujen henkilöiden tietojen vaihto EU:n jäsenvaltioiden kesken

Palvelun kuvauksen tiedot: Väestörekisterikeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelulla estetään se, että asuinvaltiossaan äänestäjäksi ilmoittautunut toisen jäsenvaltion kansalainen voisi äänestää myös kotivaltiossaan asetettuja ehdokkaita.
 - Käsittelyjen v. 2014 vaaleihin toteutettu automatisointi on pudottanut ilmoitusten käsittelyyn tarvittavan henkilötöiden määrän murto-osaan aikaisemmasta.
 - Palvelun hyöty on myös luottamuksen lisääminen europarlamenttivaalien toimeenpanoon ja vaalien tulokseen.
- EU-direktiivin mukaan toisessa jäsenvaltiossa asuva jonkin jäsenvaltion kansalainen voi äänestää asuinvaltiossaan asetettuja ehdokkaita.
 - Henkilön on ilmoitettava tästä asuinvaltionsa vaaliviranomaiselle, joka merkitsee henkilön vaaliluetteloon / äänioikeusrekisteriin.
 - Asuinvaltion vaaliviranomainen ilmoittaa tämän jälkeen henkilön kotivaltion vaaliviranomaiselle asiasta, jonka ilmoituksen nojalla kotivaltion tulee poistaa ko. henkilö kotivaltion vaaliluettelosta / äänioikeusrekisteristä.
- Palvelun toteutus vie noin 20 henkilötyöpäivää / joka 5. vuosi, kun europarlamenttivaalit järjestetään.

15.12.2015

27

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Palvelun kehityskohteet

- Tietojen siirto pitäisi toteuttaa jonkin dedikoidun palvelun kautta, jossa tietoturva- ja käytettävyyssäikeat olisi asianmukaisesti hoidettu, sikäli kun tietojen vaihdosta ei voida luopua eräiden jäsenvaltioiden pitäessä sitä oleellisen tärkeänä. Nyt tietoja lähetetään sähköpostin liitetiedostona (salattuna).
- Kaikkien jäsenvaltioiden yhteiseen käyttöön tarkoitetun ratkaisun toteutus kuuluisi EU-komissiolle.

Europarlamenttivaaleissa äänioikeutettujen henkilöiden tietojen vaihto EU:n jäsenvaltioiden kesken

Palvelun kuvauksen tiedot: Väestörekisterikeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelulla estetään se, että asuinvaltiossaan äänestäjäksi ilmoittautunut toisen jäsenvaltion kansalainen voisi äänestää myös kotivaltiossaan asetettuja ehdokkaita.
 - Käsittelyjen v. 2014 vaaleihin toteutettu automatisointi on pudottanut ilmoitusten käsittelyyn tarvittavan henkilötöiden määrän murto-osaan aikaisemmasta.
 - Palvelun hyöty on myös luottamuksen lisääminen europarlamenttivaalien toimeenpanoon ja vaalien tulokseen.
- EU-direktiivin mukaan toisessa jäsenvaltiossa asuva jonkin jäsenvaltion kansalainen voi äänestää asuinvaltiossaan asetettuja ehdokkaita.
 - Henkilön on ilmoitettava tästä asuinvaltionsa vaaliviranomaiselle, joka merkitsee henkilön vaaliluetteloon / äänioikeusrekisteriin.
 - Asuinvaltion vaaliviranomainen ilmoittaa tämän jälkeen henkilön kotivaltion vaaliviranomaiselle asiasta, jonka ilmoituksen nojalla kotivaltion tulee poistaa ko. henkilö kotivaltion vaaliluettelosta / äänioikeusrekisteristä.
- Palvelun toteutus vie noin 20 henkilötyöpäivää / joka 5. vuosi, kun europarlamenttivaalit järjestetään.

15.12.2015

27

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Palvelun kehityskohteet

- Tietojen siirto pitäisi toteuttaa jonkin dedikoidun palvelun kautta, jossa tietoturva- ja käytettävyyssäikeat olisi asianmukaisesti hoidettu, sikäli kun tietojen vaihdosta ei voida luopua eräiden jäsenvaltioiden pitäessä sitä oleellisen tärkeänä. Nyt tietoja lähetetään sähköpostin liitetiedostona (salattuna).
- Kaikkien jäsenvaltioiden yhteiseen käyttöön tarkoitetun ratkaisun toteutus kuuluisi EU-komissiolle.

Apostille

Palvelun kuvauksen tiedot: Maistraatti

Palvelun kuvaus

- Apostille-todistus on maistraatin julkisen notaarin antama todistus siitä, että tietyn asiakirjan allekirjoittaneella henkilöllä on ollut allekirjoitusoikeus.
- Apostille-todistus koskee yleisiä asiakirjoja, eli viranomaisten antamia asiakirjoja ja todistuksia.
 - Apostille-todistus on välttämätön, jos asiakirja on esitettävä sellaisen valtion viranomaisille, joka on ratifioinut Haagin yleissopimuksen (Convention de La Haye du 5 Octobre 1961).
 - Myös auktorisoitujen kääntäjien käännöksille sekä lääkärin allekirjoittamille asiakirjoille annetaan pyydettyessä Apostille-todistus.
 - Apostille-allekirjoitus todistaa oikeaksi asiakirjan allekirjoituksen, allekirjoittajan aseman sekä asiakirjaan liitetyn sinetin tai leiman aitouden
- Apostille-todistuksien antaminen on osa julkisen notaarin toimintaa, niitä annetaan vuosittain noin 38 000 kpl

15.12.2015

29

VALTIOWÄRKINMINISTERIÖ

Palvelun kehityskohteet

- eApostille eli sähköinen Apostille
 - Haagin konferenssin aloitteesta on käynnistetty kansainvälinen hanke sähköisen Apostillen käyttöönottamiseksi. Tavoitteena on, että suurin osa Apostille-sopimuksen jäsenvaltioista ottaa e-Apostillen käyttöönsä ja hyväksyy sen.
 - e-Apostille tarjoaa nopean, turvallisen ja luotettavan kanavan Apostillen olemassaolon varmistamiseen.
 - e-Apostillen avulla Apostille-todistus annetaan sähköisenä ja/tai tallennetaan sähköiseen rekisteriin, josta kuka tahansa voi varmistaa, että todistus on annettu.
 - Käyttöönoton edellyttää maistraattien tietojärjestelmien kehittämistä.
 - e-Apostillen toteutusta tehdään osana käynnissä olevaa MERP-hanketta, jossa kehitetään maistraattien sähköisiä palveluja.

Muut maistraattiin liitettävät palvelut: kuvaus nykytilanteesta

Palvelun kuvauksen tiedot: Maistraatti

Täydentävät palvelutiedot

- Maistraatissa rajat ylittävää tietojen vaihtoa tapahtuu henkilö-, perhe- ja perintöasioiden –vastuualueella ja siellä vielä painottuen henkilö- ja perheasioihin. Tapahtumia ovat mm.:
 - ulkomailla tapahtuneiden osoitemuutosten kirjaus (suurin osa),
 - kansalaisuusilmoitukset,
 - ulkomailla tapahtuneet avioliitot ja avioerot,
 - isyyden tunnustamisasiat,
 - nimenmuutokset ja
 - kuolemantapaukset sekä
 - ylipäätään kaikki henkilö- ja perhesuhteissa ulkomailla Suomen kansalaisille tai Suomessa kirjoilla oleville henkilöille tapahtuneet muutokset.
- Tietoja saadaan suurlähetystöistä ja konsulaateista, joista Tukholma on suuruusluokaltaan merkittävin, sekä kansalaisilta itseltään.
- Myös ulkoministeriön kanssa tehdään yhteistyötä tietojenvaihtoasioissa.
- Tietojen vaihto tapahtuu lähinnä postitse tai sähköpostitse ja skannaamalla, jolloin alkuperäiset asiakirjat saapuvat postitse myöhemmin.
 - Sähköpostin osalta pyritään aina käyttämään salattua sähköpostia silloin, kun henkilötietoja lähetetään sähköpostitse.

15.12.2015

30

VALTIOWÄRKINMINISTERIÖ

Muut väestörekisteritietojen vaihtoa koskevat näkemykset

Palvelun kuvauksen tiedot: Suomen konsulaatin ja Viron konsulaatit (kyselyn ulkopuolelta)

- Tietojen sähköinen vaihto vähentäisi oleellisesti konsulaatin työmäärää.
 - Osa työstä voitaisiin siirtää edustustoista ministeriöön, jolloin virkatyö vähenisi ja tiedot olisivat luotettavampia, kun välissä tietoja ei tarvitsisi uudelleen lomakkeilta syöttää järjestelmiin.
 - Esim. sosiaaliviranomaiset voisivat todeta rekisteristä asiakkaan kotikunnan ja sitä kautta oikeuden etuuksiin yms. ilman yhteydenottoa edustustoon. Edustusto voi vain ohjata ottamaan yhteyttä oikeaan tahoon Suomessa tai Virossa.
 - Sosiaaliviranomaisten suoriin yhteyksiin on jo kannustettu, mutta heidän työtään helpottaisi huomattavasti, jos asiakkaan väestörekisteritiedot (vrk-tiedot) olisivat tarkistettavissa ja ajan tasalla.
 - Virossa asuu pysyvästi yli 6200 suomalaista, joiden tarpeet vrk-tietojen päivittämiseen vaihtelevat syntymästä kuolemaan.
- Olisi toimivaa, jos esim. lapsen syntymän rekisteröiminen synnytyssairaalassa päivittyisi molempien maiden vrk-tietoihin reaaliaikaisesti, jolloin lapselle voitaisiin hakea Suomen passia viivytysittä.
 - Nykyisellään Virossa syntyneen lapsen englanninkielinen vrk-ote tulee toimittaa maistraattiin Suomessa, ja kun lapsi on rekisteröity ja saanut henkilötunnuksen, hänelle voidaan vasta hakea Suomen passia konsulaatista.
- Avioerotilanteessa lasten huoltajuuspäätökset olisi hyvä saada molempien maiden viranomaisten käyttöön.
- Virossa tapahtuvan suomalaisen kuolemantapauksessa Viron viranomaisten päivittämä vrk-tieto olisi esim. Kelan poimittavissa heti, jolloin esim. turhia vainajalle maksettujen eläkkeiden takaisinperintöjä ei tarvitsisi tehdä.
 - Nykyisellään vainajan omaisen on toimitettava Suomessa maistraatille englanninkielinen Virossa saatu kuolintodistus vrk-tietojen päivittämiseksi. Siten tiedot saadaan ajan tasalle vain siinä tahdissa, kuin omaiset asiaa hoitavat.
- Muuttoilmoitusten kattavampi kirjaaminen ja tietojen vaihto: edustustojen kautta tehtävät osoitetiedustelut lakkaisivat kokonaan. Henkilö saattaa olla kirjoilla molemmissa maissa "pysyvästi", jolloin hänen on mahdollista nostaa erilaisia tukia kummankin maan sosiaalitu- yms. järjestelmistä.

15.12.2015

VALTIOVARMINMINISTERIÖ 31

Rajat ylittävään liikkumiseen, maahanmuuttoon sekä sisäiseen turvallisuuteen ja rikostentorjuntaan liittyvä tiedon vaihto:

MIGRI, POLIISI, RAJA JA UM

15.12.2015

VALTIOVARMINMINISTERIÖ 32

Palveluiden tiedonvaihdon rajat ylittävyyden yhteenveto: MIGRI, POLIISI, RVL ja UM

Palvelu	Viro	Pohjoismaat	Muu EU*
Viisumijärjestelyihin EU Schengen-alueella liittyvä tiedonvaihto	Kyllä	Schengen-jäsenvaltiot ja liitännäismaat	Schengen-jäsenvaltiot ja liitännäismaat
Interpol I 24/7	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Europol SIENA	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Schengen Information System SIS	Kyllä	Schengen-jäsenvaltiot ja liitännäismaat	Schengen-jäsenvaltiot ja liitännäismaat
Coastnet	Kyllä	Kyllä	Saksa, Puola, Liettua, Latvia

* EU poislukien Viro ja Pohjoismaat, jotka omassa sarakkeissa

15.12.2015

VALTIOVAKARINMINISTERIÖ 33

Kehitteillä oleva rajat ylittävät palvelut ja tiedonsiirto: MIGRI, POLIISI, RVL ja UM

- Maahanmuuttoviraston tarpeet tietojen vaihdossa liittyvät Suomesta oleskelulupaa hakevien yksittäisten henkilöiden taustoihin.
 - Tiedot voivat olla arkaluonteisia ja salassa pidettäviä, mikä toistaiseksi, voimassa olevan kansallisen lainsäädännön perusteella, on estänyt sähköisen tiedonvaihdon eri maiden ja kansainvälisten organisaatioiden välillä.
 - Suomesta oleskelulupaa hakevien kolmansien maiden kansalaisista olisi tarve saada taustatietoja sen varmistamiseksi, että henkilöiden maahantulolle ei ole yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyviä esteitä. Erityisesti turvapaikanhakijoiden tietojen vaihtaminen muiden valtioiden kanssa on ongelmallista. Tällaisia järjestelmiä ei ole suunnitteilla.
 - Suomi on kehittänyt kiintiöpakolaisiin liittyvää sähköistä suojattua tiedonvälittämistä YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n kanssa, mutta tässä on ollut kyse enimmäkseen sähköpostin suojaamisesta.
 - YK:n pakolaisjärjestöllä voisi olla sähköinen tietokanta, johon pakolaisia uudelleensijoittavilla valtioilla olisi pääsy, ja jossa esitykset valtioille tehtäisiin ja hyväksyttäisiin. Tällaista ei ole kehitteillä.
 - Suomi ja muut EU-valtiot palauttavat henkilöitä kolmansiin maihin. Palautuksissa, joita toteutetaan myös EU-valtioiden välisissä hankkeissa, on mukana ulkoinen palveluntarjoaja, jonka kanssa välitetään tietoa tapauksista. Muiden EU-jäsenvaltioiden kanssa voisi olla hyvä saada aikaiseksi yhteinen henkilörekisteri ja tiedonvaihtojärjestelmä siitä, kenelle Euroopasta palautetuille henkilöille on maksettu uudelleen kotoutumistukea. Tarkoituksena ehkäistä tukijärjestelmän väärinkäyttö. Mitään suunnitelmaa ei ole ja asian tulisi edetä EU –lainsäädäntönä aluksi.
- Rajavartiolaitoksen näkökulmasta kehittämistä suunnitellaan / toteutetaan mm. seuraavissa tarpeissa:
 - Suomi-Viro-meritilannekuvan vaihto
 - Suomi-Venäjä-meritilannekuvan vaihto

15.12.2015

VALTIOVAKARINMINISTERIÖ 34

Viisumijärjestelyihin EU Schengen-alueella liittyvä tiedonvaihto

Palvelun kuvauksen tiedot: Ulkoasiainministeriö

Palvelun kuvaus

- Schengen-järjestelmässä mukana olevat maat jakavat Schengen-keskusrekisterin välityksellä maahantulotietoja ja tekevät tarkistuksia.
- Jokaisella maalla on oma kansallinen viisumijärjestelmä, joka on kytketty EU:n IT-viraston hallinnoimaan keskusjärjestelmään.
- Tarkastuksia tehdään hakemustiedon suhteen sekä kansallisiin että keskusrekisteriin tallennettuihin tietoihin.
- Palvelun kokonaistoteutus vaatii vuosittain resursseja noin 150 htv. Sen ylläpitokustannukset ovat n. 2 MEUR/vuosi. Järjestelmäkehitys on maksanut n. 15 MEUR. Kehitystä on tehty kymmenen vuoden aikana laajalla rintamalla.
- Palvelu on keskeinen osa Smart Borders -kehityskokonaisuutta

Palvelun kehityskohteet

- Sisäisten toimintaprosessien uudistaminen mahdollistamaan palvelutoimintojen osittainen keskittäminen.
- Schengen-säädöstö on jäykkä ajatellen ulkoistamis- ja käsittelytapojen muutosta.
- Rajoitetta on tarve vähentää, mutta se edellyttää vaikuttamista EU-tasolla.

Viisumijärjestelyihin EU Schengen-alueella liittyvä tiedonvaihto

Palvelun kuvauksen tiedot: Ulkoasiainministeriö

Palvelun kuvaus

- Schengen-järjestelmässä mukana olevat maat jakavat Schengen-keskusrekisterin välityksellä maahantulotietoja ja tekevät tarkistuksia.
- Jokaisella maalla on oma kansallinen viisumijärjestelmä, joka on kytketty EU:n IT-viraston hallinnoimaan keskusjärjestelmään.
- Tarkastuksia tehdään hakemustiedon suhteen sekä kansallisiin että keskusrekisteriin tallennettuihin tietoihin.
- Palvelun kokonaistoteutus vaatii vuosittain resursseja noin 150 htv. Sen ylläpitokustannukset ovat n. 2 MEUR/vuosi. Järjestelmäkehitys on maksanut n. 15 MEUR. Kehitystä on tehty kymmenen vuoden aikana laajalla rintamalla.
- Palvelu on keskeinen osa Smart Borders -kehityskokonaisuutta

Palvelun kehityskohteet

- Sisäisten toimintaprosessien uudistaminen mahdollistamaan palvelutoimintojen osittainen keskittäminen.
- Schengen-säädöstö on jäykkä ajatellen ulkoistamis- ja käsittelytapojen muutosta.
- Rajoitetta on tarve vähentää, mutta se edellyttää vaikuttamista EU-tasolla.

Interpol I 24/7

Palvelun kuvauksen tiedot: Poliisihallitus

Palvelun kuvaus

- Palvelu on turvallinen tietoverkko, joka antaa jäsenmailleen käyttöoikeuden Interpolin tietokantoihin.
- Palvelu mahdollistaa poliisitiedon turvallisen jakamisen jäsenmaiden välillä. Tieto on saatavissa 24 tuntia vuorokaudessa.
 - Palvelussa voidaan tarkastella esimerkiksi rikollistietoja, varastettuja matkadokumentteja, varastettuja kulkuneuvoja ja taideteoksia, ja DNA-profiileja.
 - Palvelu mahdollistaa myös valittujen kansainvälisten tietokantojen suoraan käytön
- Palvelu on osa poliisin perustyötä, jota ei tehdä yksittäistä tiedonvaihtojärjestelmää varten.
- Palvelua käytetään Keskusrikospoliisissa, se palvelee koko Suomen poliisia.
- Palvelun ylläpitokustannukset katetaan Interpolin jäsenmaksusta.

Palvelun kehityskohteet

- Ei merkittäviä kehitystarpeita

15.12.2015

37

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Europol SIENA

Palvelun kuvauksen tiedot: Poliisihallitus

Palvelun kuvaus

- Palvelu on uuden sukupolven työkalu, joka vastaa 2000-luvun lainvalvontaviranomaisten viestintätarpeisiin EU:ssa.
- Palvelua käytetään rikoksiin liittyvien operatiivisten ja strategisten tietojen sellaisen vaihdon hallintaan, joka tapahtuu jäsenvaltioiden, Europolin ja sellaisten kolmansien osapuolten välillä, joiden kanssa Europol on solminut yhteistyösopimuksia.
 - Palvelu täyttää kaikki tietosuojaa ja tietojen luottamuksellisuutta koskevat oikeudelliset vaatimukset. Se takaa arkaluonteisten tietojen suojatun vaihdon.
- Siena palvelee kaikkia lainvalvontaviranomaisia, aktiivisia käyttäjiä tällä hetkellä n. 300.
- Palvelu on osa poliisin perustyötä, jota ei tehdä yksittäistä tiedonvaihtojärjestelmää varten.
- Palvelu on keskeinen EU-poliisiyhteistyön instrumentti.

Palvelun kehityskohteet

- Kehitystyötä tehdään jatkuvasti yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden ja Europolin kanssa.

15.12.2015

38

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Schengen Information System SIS

Palvelun kuvauksen tiedot: Poliisihallitus

Palvelun kuvaus

- Palvelu on Schengenin säännöstöä soveltavien valtioiden perustama yhteinen tietojärjestelmä.
 - Vapaan liikkuvuuden edellyttämä ylikansallinen kuulutusrekisteri EU:ssa.
 - EU:n jäsenmaat tallettavat tietoja mm. varastetuista tavaroista, etsintäkuulutetuista henkilöistä, ajoneuvoista ja kadonneista asiakirjoista.
- Palvelu on keskeinen EU-poliisiyhteistyön instrumentti.

Palvelun kehityskohteet

- Kehitystarpeet arvioidaan EU:n puitteissa.

Eurooppalaiseen tai lähialueen tilastointiin liittyvien tietojen vaihto:

**EVIRA, FIMEA, STUK, SYKE, THL,
TILASTOKESKUS, TRAFI JA VALVIRA**

Palveluiden tiedonvaihdon rajat ylittävyyden yhteenveto 1/3: EVIRA, FIMEA, STUK, SYKE, THL, TILASTOKESKUS, TRAFI JA VALVIRA

Palvelu	Viro	Pohjoismaat	Muu EU*
European Food Safety Authority (EFSA) kerää elintarvikenäyte- ja tulostietoja tieteellistä tutkimusta ja riskinarviointityötä varten	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Common European Submission Platform (CESP)	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Common Repository	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Electronic Application Form (eAF)	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Eudravigilance	Kyllä	EU-maat	Kyllä
European Radiological Data Exchange Platform (EURDEP)	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Itämeren maiden säteilytietojen vaihto	Kyllä	Kyllä	Latvia, Liettua, Puola, Saksa ja Venäjä
Radioactivity Environmental Monitoring (REM)	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Valvontasopimuksen lisäpöytäkirjan mukaisten deklaraatioiden toimittaminen IAEA:lle	Kyllä	IAEA-maat	IAEA-maat
IAEA Incident and Trafficking database (ITDB)	Kyllä	IAEA-maat	IAEA-maat
Rajat ylittävä sähköinen lääkemääräys (eResepti) (pilotti)	Ei	Pilotti: Ruotsi	Ei

* EU poislukien Viro ja Pohjoismaat, jotka omissa sarakkeissaan

15.12.2015

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 41

Palveluiden tiedonvaihdon rajat ylittävyyden yhteenveto 2/3: EVIRA, FIMEA, STUK, SYKE, THL, TILASTOKESKUS, TRAFI JA VALVIRA

Palvelu	Viro	Pohjoismaat	Muu EU*
eDamis-tiedonsiirto tilastokeskuksesta komissiolle	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Tilastotoimeen liittyvä mikroaineistojen vaihto EU-jäsenmaiden välillä	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Tilastotietojen toimitukset kansainvälisille järjestöille (esim. OECD, YK, ILO, IMF, EKP)	Kv järjestön jäsenmaat	Kv järjestön jäsenmaat	Kv järjestön jäsenmaat
Joint Research Centerin kautta raportoitavat ilmailun, rautatieliikenteen ja merenkulun onnettomuudet ja vaaratilanteet (accidents and incidents)	Kyllä	EU-maat	Kyllä
European Register of Road Transport Undertakings (ERRU)	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Register of Infrastructure (RINF)	Kyllä	EU-maat	Kyllä
European Centralised Virtual Vehicle Register (ECVVR)	Kyllä	EU-maat	Kyllä
Piirturikorttitiedot (TACHOnet)	Kyllä	EU/ETA-maat	Kyllä
European Register of Authorised Types of Vehicles (ERATV).	Kyllä	ERA-jäsenet	Kyllä
The reference document database (RDD).	Kyllä	ERA-jäsenet	Kyllä
European Railway Accident Information Links (ERAIL)	Kyllä	ERA-jäsenet	Kyllä
Rajat ylittävä liikenteenvalvonta – Cross Border Enforcement (CBE)	Kyllä	EU-maat	Kyllä

* EU poislukien Viro ja Pohjoismaat, jotka omissa sarakkeissaan

15.12.2015

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 42

Palveluiden tiedonvaihdon rajat ylittävyyden yhteenveto 3/3: EVIRA, FIMEA, STUK, SYKE, THL, TILASTOKESKUS, TRAFI JA VALVIRA

Palvelu	Viro	Pohjoismaat	Muu EU*
Euroopan ympäristökeskuksen raportointipalvelu (Reportnet)	Kyllä	EU	Kyllä
Öljyntorjunnan tilannekuvajärjestelmä (Boris)	Ei	Ruotsi	Euroopan meriturvallisuusvirasto
Ympäristöalan paikkatietoaineistojen käyttö rajapintoja hyödyntämällä	Ei	Ruotsi, Norja	Ei

* EU poislukien Viro ja Pohjoismaat, jotka omassa sarakeissaan

15.12.2015

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 43

Kehitteillä oleva rajat ylittävät palvelut ja tiedonsiirto 1/2: EVIRA, FIMEA, STUK, SYKE, THL, TILASTOKESKUS, TRAFI JA VALVIRA

YHTEISEUROOPPALAISIA HANKKEITA

EVIRA:

- eCert: sähköinen järjestelmä, jolla hallinnoidaan elävien eläimien, eläimistä saatavien elintarvikkeiden ja eläimistä saatavien muiden tuotteiden viennissä käytettäviä eläinlääkintötodistuksia.
- Järjestelmässä voidaan mahdollisesti hallinnoida myös kasvinterveystodistuksia, joita käytetään kasvien, kasvinperäisten elintarvikkeiden ja muiden kasvinperäisten tuotteiden viennissä. Järjestelmä tuottaa sähköisiä sekä paperisia todistuksia. eCert olisi siis web-palvelu virallisten vientitodistusten hallinnointiin, jolla on rajapinnat ensisijaisesti Kiinan ja mahdollisesti myös Venäjän sekä Euroopan Unionin Traces -järjestelmien kanssa.
- Projekti on tällä hetkellä käynnistymässä.

FIMEA:

- Euroopan lääkevirasto ja lääkevalvontaverkosto kehittävät jatkuvasti yhteisiä sähköisiä palveluita. Lähimmän 2 - 3 vuoden kuluessa käyttöön on tulossa mm. yhteinen lääketietokanta, lääkkeiden määräraikaisten turvallisuuskatsausten tietokanta sekä kliinisten lääketutkimusten portaali ja tietokanta.
- Lisäksi kehitteillä on yhteinen ydintietopalvelu, joka kattaa edellä mainittujen lääkevalmistajien lisäksi lääkkeaineet, lääkealan organisaatiot ja viitetiedot (erilaiset koodistot yms.).
- Osa uusista palveluista tulee korvaamaan kansallisia järjestelmiä, ja esimerkiksi on Fimean tapauksessa kliinisten lääketutkimusten portaali ja tietokanta.
- Euroopan lääkevalvontaverkostolla on yhteisesti hyväksytty tietojärjestelmäpalveluiden kehittämissuunnitelma, joka ulottuu vuoteen 2018. Järjestelmiä kehitetään sen mukaisesti. Ohjelmaan kuuluu myös lääkevalvonnassa sovellettävien kansainvälisten standardien soveltaminen (esim. ISO IDMP).

15.12.2015

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 44

Kehitteillä oleva rajat ylittävät palvelut ja tiedonsiirto 2/2: EVIRA, FIMEA, STUK, SYKE, THL, TILASTOKESKUS, TRAFI JA VALVIRA

YKSITTÄISEN TIEDONSIIRRON KEHITTÄMISTÄ

SYKE:

- Yleisesti: Palvelut pitäisi kehittää sellaisiksi, että toimivat automaattisesti. Vaatii standardien käyttöönottoa (tiedot, tietomallit, rajapinnat, ...) rajoitettujen aineistojen osalta myös tunnistus.
- Kehityssuunnitelmia on laadittu tietyillä aloilla ja alueilla: esimerkiksi paikkatiedoissa Inspire direktiivin johdosta, satelliittidatojen välityksessä Euroopan Avaruusjärjestö sekä EU olleet aktiivisia jne.

THL:

- Tällä hetkellä tiedot toimitetaan pääosin sähköpostilla, Eurostatille heidän EDAMIS-järjestelmän kautta. Tietojen sähköinen toimittaminen suoraan järjestelmään tarvittavin tarkastuksin helpottaisi raportointitaakkaa:
 - Kansainvälinen terveystilastointi
 - EUROSTAT, OECD, WHO: Yhteinen terveysmenotilastointi ja yhteinen terveydenhuollon tilastointi (joka vuosi)
 - EUROSTAT: ESSPROS (joka vuosi)
 - OECD: OECD Health Data (joka vuosi), Social Beneficiary Data (joka toinen vuosi), OECD Health Care Quality Indicators (joka toinen vuosi)
 - EU JOINT RESEARCH CENTRE: Epämuodostuma- ja syöpätiedot
 - WHO: Health for all -tietokanta (joka vuosi)
 - NOMESKO: Pohjoismainen terveystilastointi (joka vuosi)
 - NOSOSKO: Pohjoismainen sosiaalityötilastointi (joka vuosi)

15.12.2015

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 45

EFSA kerää elintarvikenäyte- ja tulostietoja tieteellistä tutkimusta ja riskinarviointityötä varten

Palvelun kuvauksen tiedot: Evira

Palvelun kuvaus

- Euroopan elintarviketurvallisuusvirasto, European Food Safety Authority (EFSA), kerää elintarvikenäyte- ja tulostietoja EU:n jäsenmaista tieteellistä tutkimusta ja riskinarviointityötä varten.
- Evira tuottaa ja kokoaa elintarvikkeiden vierasaineisiin ja niiden jäämiin liittyvät elintarvikenäyte- ja tulostiedot Suomessa ja toimittaa ne EFSA:lle. Suurimmat tiedontuottajat Suomessa ovat Tullilaboratorio, Evira ja THL. Tietoa syntyy myös Eviran hyväksymissä elintarviketutkimuksia tekevissä laboratorioissa.
- EFSA on kehittänyt tiedonsiirtoa varten tietomallin (Standard Sample Description SSD) ja tiedon siirtoon tarvittavat komponentit, joita ovat käyttöliittymä (Data Collection Framework) tiedon latausta ja selaamista varten sekä web service -rajapinnan. Evira toimittaa tiedot tietomallin mukaisessa xml-muodossa EFSA:n tietovarastoon.
- EFSA on kehittänyt tiedon hallinnan prosessia aktiivisesti ja tavoitteena on ottaa käyttöön EU-jäsenmaille yhteinen elintarvikkeiden riskinarvioinnin tiedonkeruujärjestelmä.

Palvelun kehityskohteet

- Eviralla on tällä hetkellä EFSA-raportointia varten tietovarastoratkaisu, johon kansalliset vierasaineisiin ja niiden jäämiin liittyvät tiedot voidaan koota ja muuttaa EFSA:n tietomalliin. Kansallista tietojärjestelmää on kuitenkin tarve kehittää edelleen ja useampia kehittämisskohteita on tunnistettu koskien sekä teknisiä ratkaisuja että raportoinnin sisältöjä ja tietomalleja.

15.12.2015

46

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Common European Submission Platform (CESP)

Palvelun kuvauksen tiedot: Fimea

Palvelun kuvaus

- Palvelulla tarkoitetaan lääkkeiden myyntilupahakemusaineistojen ja määräaikaisten turvallisuuskatsausten lähettämistä myyntiluvanhaltijoilta kansallisille viranomaisille.
- Hyötynä aineistojen tehokas sähköinen välittäminen kerralla kaikille asianosaisille viranomaisille tietoliikenteen avulla ilman tarvetta fyysisten tietovälineiden tai paperitilusteiden käyttöä.
- Tietoa lähettävät lääkkeiden myyntiluvanhaltijat tai niitä edustavat alan konsulttiyritykset ja vastaanottavat kansalliset lääkeviranomaiset (esim. Fimea).
- Tietoja vaihdetaan eurooppalaisia ja kansallisia myyntilupaprosesseja varten. Pääasiallisia hyötyjä ovat tiedon lähettäjät ja vastaanottajat.
- Fimealla on virtuaaliitiimi, joka huolehtii aineistojen vastaanottamisesta, tarkistamisesta ja jatkokäsittelyyn lähettämisestä (2+6 htv, joista kuudesta viikoittain kaksi kerrallaan vuorossa).

Palvelun kehityskohteet

- Ei merkittäviä kehitystarpeita

15.12.2015

47

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Common Repository

Palvelun kuvauksen tiedot: Fimea

Palvelun kuvaus

- Palvelu on lääkkeiden keskitetyn menettelyn myyntilupahakemusaineistojen tietokanta.
- Lääkkeiden myyntiluvanhaltijat lähettävät sähköisesti (eGateway) keskitetyn menettelyn myyntilupahakemusaineistot Euroopan Lääkeviraston (EMA) tietokantaan, josta ne ovat asianosaisten kansallisten lääkevirastojen tarkasteltavissa ja ladattavissa kansallisiin järjestelmiin arvioitavaksi.
- Palvelusta hyöttyvät lääkkeiden myyntiluvanhaltijat ja niitä edustavat konsulttiyritykset, EMA, kansalliset lääkevirastot (esim. Fimea).
- Fimealla on virtuaaliitiimi, joka huolehtii aineistojen vastaanottamisesta, tarkistamisesta ja jatkokäsittelyyn lähettämisestä (2+6 htv, joista kuudesta viikoittain kaksi kerrallaan vuorossa).

Palvelun kehityskohteet

- Fimean kannalta relevantin aineiston haun helpottaminen

15.12.2015

48

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Electronic Application Form (eAF)

Palvelun kuvauksen tiedot: Fimea

Palvelun kuvaus

- Lääkkeiden myyntilupahakemusten sähköinen hakemuslomake, jolla kerrotaan hakemuksen, hakijan ja hakemuksen kohteena olevien lääkkeiden tiedot.
- Hyötynä on se, että tiedot saadaan strukturoidusti vakiomuotoisella PDF-lomakkeella, josta ne voidaan tuottaa XML-muotoon ja edelleen lukea lääkevirastojen tietojärjestelmiin.
- Ensisijaisia hyötyjä ovat kansalliset lääkevirastot mutta myös myyntiluvanvalvottajien tietojen laadun paranemisen myötä.
- Fimealla on virtuaaliitiimi, joka huolehtii aineistojen vastaanottamisesta, tarkistamisesta ja jatkokäsittelyyn lähettämisestä (2+6 htv, joista kuudesta viikoittain kaksi kerrallaan vuorossa)

Palvelun kehityskohteet

- Integrointi hakemusaineistojen välityspalveluihin (CESP, Common Repository), joka on tarkoitus toteuttaa v. 2018 mennessä

Muut FIMEAn käyttämät palvelut

Palvelun kuvauksen tiedot: Fimea

Palvelun kuvaus

- Fimea käyttää joukkoa Euroopan Lääkeviraston hallinnoimia tietokantoja, yhteisten prosessien hallintavälineitä ja suojattua sähköpostia.
- Fimea lähettää lisäksi omia lisätietopyyntöjään ja myyntilupa-asioihin liittyviä arviointilausuntojaan myyntiluvanvalvottajille ja muille Euroopan lääkevalvontaverkoston jäsenmaille.
- Lääkealan toimijoiden kuten lääketehaat, lääketukut ja apteekit toimilupa- ja tarkastustietoja ylläpidetään yhteisessä eurooppalaisessa tietokannassa.

Eudravigilance

Palvelun kuvauksen tiedot: Fimea

Palvelun kuvaus

- Palvelu on lääkkeiden haittavaikutusraportointi. Lääkkeiden myyntiluvan haltijoiden keskitetysti Euroopan Lääkevirastolle raportointien haittavaikutusten välittäminen kansallisille lääkeviranomaisille, sekä kansallisesti raportoitujen haittavaikutusten välittäminen Euroopan lääkevalvontaverkostolle.
- Hyötynä on haittavaikutustietojen tehokas määrämuotoinen välittäminen Euroopan lääkevalvontaverkossa, mikä parantaa lääketurvallisuutta sekä mahdollistaa haittavaikutussignaalien seulonnan keskustietokannasta.
- Keskeiset hyötyjät ovat lääkkeiden myyntiluvan haltijat, lääkealan ammatillaiset, lääkkeitä käyttävät potilaat, Euroopan Lääkevirasto, kansalliset lääkevirastot (esim. Fimea).
- Palvelu työllistää Fimean lääketurvayksikköä (noin 6 htv/vuosi)

Palvelun kehityskohteet

- Tiedonvälityksessä käytettävä E3B-standardin versiopäivitys v. 2017

European Radiological Data Exchange Platform (EURDEP)

Palvelun kuvauksen tiedot: Säteilyturvakeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelun kautta voi seurata muiden jäsenvaltioiden ulkoisen säteilyn tasoja. EU velvoittaa jäsenvaltioitaan valvomaan ympäristön säteilytasoa, jolle sen kansalaiset altistuvat. Suomi ja muut EU:n jäsenvaltiot toimittavat ulkoisen säteilyn valvontaverkkonsa mittaustulokset järjestelmään kerran tunnissa.
- Palvelun avulla jäsenvaltiot saavat käyttöönsä EU:n alueella tehdyt ulkoisen säteilyn mittaustulokset. Säteily- tai ydinonnettomuuden sattuessa palvelun kautta saadaan tietoa ulkoisen säteilyn tasoista EU:n alueella.
- Palvelusta hyötyvät EU:n jäsenvaltiot ja niiden kansalaiset lisääntyneen tiedon muodossa.
- Tietojen lähetys EURDEP järjestelmään on automatisoitu niin pitkälle kuin se on mahdollista. Tämän vuoksi tietojen keräämiseen, lähettämiseen ja ennakkokäsittelyyn STUK käyttää vuodessa työaika muutaman henkilötyöpäivän.

Palvelun kehityskohteet

- Ei merkittäviä kehitystarpeita

Itämeren maiden säteilytietojen vaihto

Palvelun kuvauksen tiedot: Säteilyturvakeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelussa Itämeren ympärillä olevat maat antavat muiden maiden saataville omat ulkoisen säteilyn valvontaverkkojen mittaustulokset. Mittaustulokset ovat samassa formaatissa kuin EURDEP-tiedonvaihdossa.
 - Palvelun perustamisen keskeinen tavoite oli saada Venäjä mukaan säteilytietojen jakamiseen. Tällä hetkellä Venäjä toimittaa ulkoisen säteilyn valvontaverkkojensa mittaustuloksia EURDEP-järjestelmään, jonka vuoksi CBSS tiedonvaihto on osittain menettänyt merkitystään.
- Itämeren valtioiden neuvostolla (CBSS) on tärkeä rooli Itämeren alueen poliittisena keskustelufoorumina ja kasvava merkitys alueellisenä projektiorganisaationa.
- STUK käyttää vuodessa työaikaan muutaman henkilötyöpäivä tietojen keräämiseen, lähettämiseen ja ennakkokäsittelyyn.
- Ylläpitokustannukset muodostuvat palvelimesta, mihin Suomen mittaustulokset laitetaan muille CBSS maille saataville (Noin 600 EUR/vuosi).

15.12.2015

53

VALTIOVARMINMINISTERIÖ

Palvelun kehityskohteet

- EU:n tarjoama EURDEP on monipuolisempi järjestelmä.
 - Palvelun sisältö on sama kuin EURDEP-järjestelmässä.
 - EURDEP-järjestelmä tarjoaa keskitetyn käyttöliittymän palveluun kerätyille mittaustuloksille (CBSS-järjestelmässä jäsenvaltioiden pitää itse huolehtia muiden maiden tulosten esitysjärjestelmästä)
- Lakia pitäisi muuttaa siten, että laista poistettaisiin velvollisuus osallistua Itämeren jäsenvaltioiden säteilyvalvonnan mittaustietojen vaihtamiseen. Tässä tehdään päällekkäistä työtä EURDEPin kanssa, jonka vuoksi tälle ei ole enää tarvetta.

Radioactivity Environmental Monitoring (REM)

Palvelun kuvauksen tiedot: Säteilyturvakeskus

Palvelun kuvaus

- Tietokanta, mihin EU:n jäsenvaltiot toimittavat muut kuin ulkoisen säteilyvalvonnan ympäristön säteilyvalvontaohjelmien mittaustulokset.
- Tietokannan kautta tutkijat ja jäsenvaltioiden viranomaiset saavat käyttöönsä jäsenvaltioiden säteilyvalvontaohjelmien mittaustulokset.
 - Palveluun kerätään tämän hetkinen säteilyn ns. perustaso, mitä tarvitaan jos tapahtuu säteily- tai ydinonnettomuuksien jälkeisten vaikutusten arviointia lähtötilanteeksi.
- Tietoa ei vastaanoteta vaan sitä voidaan hakea tarvittaessa. Normaaliloissa tietoa haetaan vain kokeilumielessä.

15.12.2015

54

VALTIOVARMINMINISTERIÖ

Valvontasopimuksen lisäpöytäkirjan mukaisten deklaraatioiden toimittaminen IAEA:lle

Palvelun kuvauksen tiedot: Säteilyturvakeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelun ideana on valvontasopimuksen lisäpöytäkirjan mukaisten deklaraatioiden toimittaminen kansainväliselle atomienergiajärjestölle (ydinmateriaalivalvonta, safeguards) osana ydinaseiden leviämisen estämiseksi tarpeellista valvontaa, joka perustuu kansainväliseen ydinsulkusopimukseen.
- Palvelun tavoitteena täyttää Suomea koskevat kansainväliset ydinmateriaalivalvonnan velvoitteet (ydinaseiden leviämisen estämiseksi)
 - Tiedot kerätään suomalaisilta toiminnanharjoittajilta ja toimitetaan sähköisesti salattuna joko suoraan tai komission kautta IAEA:lle
 - Tiedot kootaan ja käsitellään IAEA:n valmistelemalla deklaraatioohjelmistolla (Protocol Reporter) ja toimitetaan IAEA:n ja komission hyväksymällä salausmenetelmällä (PGP)
- Palvelun ylläpito ei tavallisesti aiheuta vuotuisesti muita kustannuksia kuin henkilötyömäärä (alle 0.2 henkilötyövuotta)

15.12.2015

55

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Palvelun kehityskohteet

- IAEA:n ja komission kanssa on keskusteltu siirtymisestä salauksen suhteen valtion VYVI-ratkaisuun, mutta IAEA ja komissio eivät halua luopua PGP:n käytöstä
 - Sama järjestelmä (PGP) on käytössä muualla
 - Siirtymistä kansalliseen ratkaisuun yritetään edistää

IAEA Incident and Trafficking Database (ITDB)

Palvelun kuvauksen tiedot: Säteilyturvakeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelun avulla tietoa jaetaan säteilylähteistä, sekä ydinmateriaalista, jota on joutunut viranomaisten valvonnan ulkopuolelle) ja siihen liittyvistä tapahtumista, sekä materiaalista jota on havaittu tai löydetty esim. rajanylityspaikoilla
- Tiedon avulla IAEA luo tilannekuvan ydinmateriaaleihin ja säteilylähteisiin kohdistuvasta laittomasta toiminnasta
 - IAEA jakaa nämä tiedot jäsenmailleen
- Tietojen lähettäminen on vapaaehtoista mutta Suomi toimii IAEA:n Terms of Referencien pohjalta.
- Palvelulla ei ole ylläpitokustannuksia. Sen käyttö vie resursseja noin 0.5 työpäivää kuukaudessa.

15.12.2015

56

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Palvelun kehityskohteet

- Ei merkittäviä kehitystarpeita

Rajat ylittävä sähköinen lääkemääräys (eResepti) (pilotti)

Palvelun kuvauksen tiedot: THL

Palvelun kuvaus

- Palvelu, jolla maiden välisten yhteyspisteiden välityksellä henkilölle asuinmaassa määrätyt sähköiset lääkemääräykset välitetään vastaanottajamaan apteekkeihin toimitettaviksi ja jolla toimitustiedot palautetaan asuinmaahan EU-maiden kesken sovituissa arkkitehtuurissa ja määritellyin tietosisällöin
- Palvelulla halutaan parantaa potilastiedon turvallista välittymistä maasta toiseen.
 - Suomen näkökulmasta palvelu on kansallisen Kanta-arkkitehtuurin luonteva laajennus.
- Palvelua on tuotantopilotoitu Suomen ja Ruotsin välillä vuonna 2014 osana EU:n ePSOS-nimistä hanketta.
 - Tällä hetkellä palvelu ei ole toiminnassa, vaan sitä kehitetään pilotin kokemusten pohjalta

Palvelun kehityskohteet

- Siirtyminen portaaliratkaisusta apteekkijärjestelmiin integroitavan ratkaisuun jos esiselvityksessä tätä tullaan suosittamaan
- Palvelujen tarjoaminen tasapuolisesti tiedonvaihtoon osallistuvissa maissa
- Palveluiden markkinointi jos valtakunnalliseen toteutukseen mennään
- Palvelun taustalla olevat EU-säädökset on toimeenpantu Suomessa

eDamis-tiedonsiirto tilastokeskuksesta komissiolle

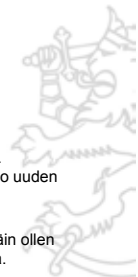
Palvelun kuvauksen tiedot: Tilastokeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelun ideana on se, että tilastotietoa ja tilastojen perusaineistoja voidaan siirtää Eurostatille käyttäen Eurostatin sovellusta
- EU:n jäsenmailla on velvollisuus toimittaa tilastotietoa Eurostatille koko Euroopan laajuisten tilastojen tekemistä varten. Eurostat tuottaa sovelluksia helpottamaan tiedonsiirtoa.
- Eurostatin tuottamat tilastot ovat vapaasti kaikkien käytettävissä. Komissio kokoaa tiedot eri jäsenvaltioilta.
 - Suomesta Tilastokeskuksen lisäksi 15 muuta julkista tahoa lähettää tietoa tällä palvelulla Eurostatille.
- Järjestelmää ylläpitää komissio (Eurostat), sillä ei ole merkittäviä kansallisia kustannuksia
- Palvelun toteutus työllistää vuotuisesti n. 5 henkilötyövuotta Tilastokeskuksen tilastoyksiköiden henkilökuntaa.

Palvelun kehityskohteet

- Komission palvelu tullaan uusimaan pian. Kansallisesti on järjestettävä tietojenvaihto uuden järjestelmän mukaisesti
- Järjestelmä on komission, sen käyttö on Tilastokeskuksen normaalia toimintaa. Näin ollen sillä ei ole erillisiä kehittämiskustannuksia.

Tilastotoimeen liittyvä mikroaineistojen vaihto EU-jäsenmaiden välillä (toiminta)

Palvelun kuvauksen tiedot: Tilastokeskus

Palvelun kuvaus

- Kyseessä ei ole varsinainen palvelu vaan jäsenmaiden välisiin sopimuksiin perustuva toiminta jossa tietojen vaihto on järjestetty tapauskohtaisesti.
- Keskeinen hyöty on tilastojen laadun valvonta ja parantaminen.
- Ylläpitokustannukset ovat vähäisiä. Ei ole varsinaista ylläpitoa koska kyseessä on ad-hoc tietojen vaihto.

Palvelun kehityskohteet

- Ei merkittäviä kehitystarpeita

Tilastotietojen toimitukset kansainvälisille järjestöille (esim. OECD, YK, ILO, IMF, EKP)

Palvelun kuvauksen tiedot: Tilastokeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelun avulla Tilastokeskus toimittaa tilastotietoja ja tilastojen kuvailutietoja kansainvälisten järjestöjen edelleen julkaistavaksi ja jalostettavaksi.
 - Osa toimituksista tapahtuu ko. järjestön tarjoamilla välineillä, osa räätälöityinä tietotoimituksina mm. sähköpostitse.
 - Suomea koskevat tiedot toimitetaan osaksi kansainvälisten järjestöjen tilastojulkaisuja ja -tietokantoja
- Suomessa palvelulla on muutamia kymmeniä tietojen toimittajia, tietoja käytetään hyvin laajasti Suomessa ja muissa maissa
- Palvelu ei vaadi varsinaista ylläpitoa. Tilastokeskus ei vastaanota tietoja muutoin kuin järjestöjen tietokantoja käyttämällä.

Palvelun kehityskohteet

- Ei merkittäviä kehitystarpeita

EU Joint Research Centerin kautta raportoitavat ilmailun, rautatieliikenteen ja merenkulun onnettomuudet ja vaaratilanteet.

Palvelun kuvauksen tiedot: Trafi

Palvelun kuvaus

- Jäsenmaat ovat liikennemuotokohtaisen EU regulaation mukaisesti veloitettuja raportoimaan onnettomuudet ja vaaratilanteet Euroopan komission alaisille virastoille. Ilmailussa Euroopan lentoturvallisuusvirastolle (EASA) EU asetuksen 376/2014 mukaisesti, rautateillä Euroopan rautatieturvallisuusvirastolle (ERA) perustuen rautatieturvallisuusdirektiiviin 2004/49/EY sekä merenkulussa Euroopan meriturvallisuusvirastolle (EMSA) perustuen onnettomuustutkintadirektiiviin 2009/18/EY. Tietojen toimittaminen perustuu siis EU lainsäädäntöön.
- Tietojen avulla on mahdollista muodostaa kuva liikennejärjestelmän turvallisuudesta koko EU:n tasolla. Tietojen avulla kehitetään liikennejärjestelmän turvallisuutta (tähinnä safety). Euroopan komissio ja sen alaiset virastot hyötyvät palvelusta. Tiedonvaihdon osapuolia ovat EU+ jäsenmaat.
- Kyseessä viranomaispalvelu, jota käyttävät toimivaltaiset viranomaiset. Ilmailussa Trafi ja Onnettomuustutkintakeskus, rautateillä Trafi ja merenkulussa Onnettomuustutkintakeskus, Trafi, Rajavartiolaitos ja AVI.
- Palvelu kokonaisuudessa tietojen kerääminen ja vastaanottaminen kattaen tiedon hallinnointi työllistää Trafissa ilmailun, rautateiden ja merenkulun osalta n. 6 HTV:ta.
- Yhteensä ilmailun, rautateiden ja merenkulun osalta palvelun ylläpito ja kehittäminen maksavat n. 60 000 euroa.

15.12.2015

61

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Palvelun kehityskohteet

- Tällä hetkellä tehottomuutta EU-tasolla aiheuttaa tiedon toimitustapojen heterogeenisuus Joint Research Centerille.
- Tiedon välittäminen ja hallinnointi tulisi digitalisoida ja automatisoida EU -vetoisesti.
- Viimeisinä vuosina palvelun digitalisoinnin vuoksi kehittäminen on vaatinut 1 HTV:n.
- Toinen keskeinen tehottomuutta aiheuttava tekijä on EU:n tapa määritellä lainsäädännössä tietojen vaihtoon ja hyödyntämiseen käytettävä järjestelmä; ECCAIRS (Ilmailu), ERAIL (rautatiet) ja EMCIP (merenkulku).

ERRU, RINF, ECVVR, TACHOnet, ERATV, RDD, ERAIL ja CBE

Palvelun kuvauksen tiedot: Trafi

Palvelun kuvaus

- EU-tason palveluita liikenteeseen liittyvien lupien, tietojen ja valvontaan liittyen,
- Palvelut työllistävät muutamista päivästä noin 30 henkilötyöpäivään vuodessa
- Palveluiden ylläpitokustannukset vaihtelevat: toiset ovat esim ERA:n tarjoamia ja toiset vievät noin 10 000 € kustannukset vuodessa

15.12.2015

62

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

ERRU, RINF, ECVVR, TACHOnet, ERATV, RDD, ERAIL ja CBE Palvelun kuvauksen tiedot: Trafi

Palvelun kuvaus

- EU-tason palveluita liikenteeseen liittyvien lupien, tietojen ja valvontaan liittyen,
- Palvelut työllistävät muutamista päivästä noin 30 henkilötyöpäivään vuodessa
- Palveluiden ylläpitokustannukset vaihtelevat: toiset ovat esim ERA:n tarjoamia ja toiset vievät noin 10 000 € kustannukset vuodessa

Palvelun kehityskohteet

-

Öljyntorjunnan tilannekuvajärjestelmä (Boris)

Palvelun kuvauksen tiedot: Ympäristökeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelu on öljyvahinkojen torjuntaan osallistuvien viranomaisten yhteinen tilannekuvajärjestelmä
- BORIS-järjestelmä on työkalu, jonka SYKE on kehittänyt helpottamaan yhteisen tilannekuvan muodostamista ja jakamista.
- Palvelua käyttää kaikki öljyntorjuntaan osallistuvat viranomaiset (mm. rajavartiolaitos, SYKE, ja pelastustoimi)
- Tiedot saadaan Euroopan meriturvallisuusvirasto EMSA:n ja Ruotsin SMHI:n rajapinnoilla, joita Boris hyödyntää
- Palvelun ylläpito vielä muutaman henkilötyökuukauden vuodessa.
- Palvelun kehittämisvaiheessa päätettiin hyödyntää rajapintoja aina kun se on mahdollista. Palveluun rakennettiin automaattisia muunnostyökalua tietojen lukemiseksi ja tallentamiseksi (tarvittaessa). Arvio 6 henkilötyökuukauden panostus.

Palvelun kehityskohteet

- Palvelun kehittäminen toimimaan myös offline-tilassa
- Järjestelmästä tulee olla uusi versio 2020, kun tuki/kehitys osalle järjestelmän teknologiasta päättyy

Paikkatietoaineistojen käyttö rajapintoja hyödyntämällä

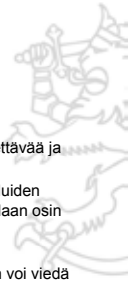
Palvelun kuvauksen tiedot: Ympäristökeskus

Palvelun kuvaus

- Palvelu, missä ympäristöalan paikkatieto-aineistoja julkaistaan yhä enenevässä määrin standardien mukaisina rajapintoina
 - Esimerkiksi vesikarttapalvelussa esitetään ympäristöhallinnon aineistojen lisäksi Ruotsin ja Norjan ympäristöaineistoja, jotka on julkaistu ao. viranomaisten toimesta.
 - Vastaaventyypiset vesikarttapalvelut on julkaistu myös Norjassa ja Ruotsissa, ja niissä hyödynnetään Suomen aineistoja rajapinnoilla
- Rajapintojen hyödyntäminen tuo ajantasaiset tiedot saataville.
- Palveluita voidaan rakentaa eri tarkoituksiin, esim. niin, että eri maiden tietoja voidaan vertailla.

Palvelun kehityskohteet

- Rajapintapalveluissa on vielä paljon kehitettävää ja standardoitavaa
 - Standardin mukaisten rajapintapalveluiden kehittäminen vie aikaa, mutta se voidaan osin automatisoida.
- Rajapintapalveluiden ylläpito vie pääosin koneaikaa, mutta aineistojen päivittäminen voi viedä paljon aikaa
 - Aineistojen käyttö helpottuu, kun tiedon vaihtoon ei mene työaikaa.

15.12.2015

65

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Projektiryhmä:
 Juhani Korhonen ja Olli-Pekka Rissanen,
 Valtiovarainministeriö
 Arto Smolander, Maria Sangder ja Dimitri
 Huttunen, Talent Vectia Oy

Puh. 0295 16001 (vaihe)
 Lisätieto: etunimi.sukunimi@vm.fi
 www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
 vm-viestinta@vm.fi
 Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

Kirjoittajat:

Maria Sangder, Talent Vectia Oy

Arto Smolander, Talent Vectia Oy

Juhani Korhonen, VM

Olli-Pekka Rissanen, VM

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Snellmaninkatu 1 A

PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin 0295 160 01

Telefaksi 09 160 33123

www.vm.fi

ISBN 978-952-251-756-2 (PDF)

ISSN 1797-9714 (PDF)

Maaliskuu 2016